

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE
EKONOMİSİ BİLİM DALI**

**İLK VE ORTAOKULLARDA ARGO KULLANIMI VE
SINIF YÖNETİMİNE ETKİSİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİ**

**Hazırlayan
Özgül ÇAYDAŞI**

**Danışman
Prof. Dr. Mustafa ÇELİKTEN**

Yüksek Lisans Tezi

**Ağustos 2016
KAYSERİ**

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE
EKONOMİSİ BİLİM DALI**

**İLK VE ORTAOKULLARDA ARGO KULLANIMI VE
SINIF YÖNETİMİNE ETKİSİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİ**

**Hazırlayan
Özgül ÇAYDAŞI**

**Danışman
Prof. Dr. Mustafa ÇELİKTEN**

Yüksek Lisans Tezi

**Ağustos 2016
KAYSERİ**

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Özgül ÇAYDAŞI

YÖNERGEYE UYGUNLUK SAYFASI

“İlk ve Ortaokullarda Argo Kullanımı ve Sınıf Yönetimine Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri” adlı Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Lisans Üstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi ’ne uygun olarak hazırlanmıştır.

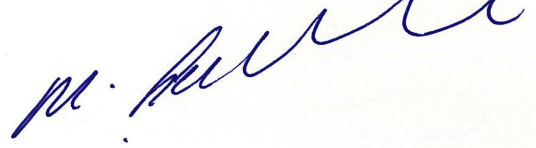
Hazırlayan

Özgül ÇAYDAŞI

Danışman

Prof. Dr. Mustafa ÇELİKTEN

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Başkanı

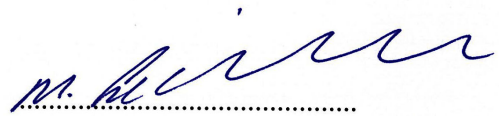
Prof. Dr. Remzi KILIÇ

Prof. Dr. Mustafa ÇELİKTEN danışmanlığında **Özgül ÇAYDAŞI** tarafından hazırlanan “**İlk ve Ortaokullarda Argo Kullanımı ve Sınıf Yönetimine Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri**” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü **Eğitim Bilimleri** Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

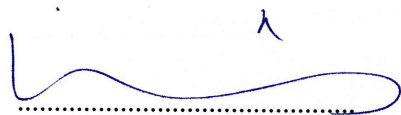
26/08/2016

JÜRİ:

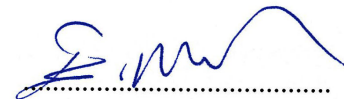
Danışman : Prof. Dr. Mustafa ÇELİKTEN

Üye : Doç. Dr. Hasan BOZGEYİKLİ

Üye : Doç. Dr. Emine BABAĞLAN ÇELİK

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun **23./09./2016.** tarih ve **42-01..** sayılı kararı ile onaylanmıştır.

23/09/2016

Doç. Dr. Cevdet KIRPIK

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Öncelikle yüksek lisans tezimin ortaya çıkmasında bilgi, öneri ve katkılarını esirgemeyen, aynı zamanda hem akademik çalışmalarımda hem de insani ilişkilerdeki desteğinden dolayı tez danışmanım Prof. Dr. Mustafa ÇELİKTEN' e çok teşekkür ediyorum.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gerek ders dönemi gerekse tez yazım döneminde değerli yorumlarıyla bulunduğu katkılardan dolayı sevgili hocam Alpaslan GÖZLER'e ve tüm bölüm hocalarıma teşekkür ediyorum. Görüşme formlarının uygulanmasında desteğini esirgemeyen değerli arkadaşlarıma, araştırmada yer alan soruları samimiyetle cevaplayan tüm öğretmen ve okul yöneticilerine de teşekkür ediyorum.

Tez çalışma süresince sabrı ve özverisiyle bana çok yardımcı olan ve yaşamımın her dönemimde bana güven duyan annem, babam ve kardeşlerime çok teşekkür ediyorum.

ÖZGÜL ÇAYDAŞI

Ağustos 2016, KAYSERİ

İLK VE ORTAOKULLARDA ARGO KULLANIMI VE SINIF YÖNETİMİNE ETKİSİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Özgül ÇAYDAŞI

**Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi, Ağustos 2016
Danışman: Prof. Dr. Mustafa ÇELİKTEN**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; İlk ve ortaokullarda öğrencilerin argo kullanımının hangi düzeyde olduğunu ve bu durumun sınıf yönetimine etkisine yönelik ilkökul ve ortaokul öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir.

Bu çalışmada, ilkökul ve ortaokul öğrencilerinde argo kullanımının ne düzeyde olduğu, yaş ve cinsiyetin argo kullanımı üzerindeki etkisi incelenmiş; bu konuda ilkökul ve ortaokul öğretmenleriyle görüşmeler yapılmıştır.

Verilerin toplanmasında nitel araştırmalarda kullanılan yöntemlerden biri olan görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu çalışmadaki görüşme, görüşme formları hazırlanarak bireysel olarak görüşme şeklinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler belirlenen öğretmenlerle gerçekleştirilmiştir. Görüşmecilerin soruları tasarlanırken sorularda çalışmanın alt problemlerinin göz önünde bulundurulması, her sorunun, açık, net ve bir amaca yönelmesi gibi kriterler dikkate alınmıştır. Soruların açık uçlu olmasına dikkat edilmiştir.

Araştırma sonucuna göre, örneklem dahilindeki ilkökul ve ortaokul öğrencilerinin argo kullandıkları tespit edilmiştir. Görüşmeye katılan öğretmenler bu değerlendirmeyi sınıf seviyesine göre yapmıştır. Küçük yaş grubu olan ilkökul öğrencilerinde argo kullanımı daha azdır. Öğrenciler ortaokul yaşına gelince daha fazla argo kullanmakta ve bunu sınıf ortamına yansıtmaktadır. Argo kullanımının görüşmeye katılan öğretmenler tarafından olumsuz bir davranış olarak görülmektedir. Bu durumun düzeltilmesi için okul ve aile işbirliği içinde olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Argo, Dil, İletişim, Sınıf Yönetim

**TEACHER IDEAS ON SLANG TERMS AND EFFECTS ON MANAGEMENT
OF CLASSROOM AT PRIMARY AND SECONDARY SCHOOLS**

Özgül ÇAYDAŞI

Erciyes University, Institute of Educational Sciences

Thesis of Master's Program, August 2016

Consultant: Prof. Dr. Mustafa ÇELİKTEN

ABSTRACT

The objectives of the thesis are to define the level of slang usage and to find out the teachers' opinions on the effects of management of classroom at primary and secondary schools.

It is investigated how much slang terms are used by the students at primary and secondary schools, the impacts of age and gender on slang term usage are analysed; interviews are conducted with teachers regarding the subject.

Interview method which is one of the qualitative research methods is used to collect data. In this method, interview forms are prepared and interviews are conducted individually. These interviews are performed with pre-defined teachers. While the interview questions are designed, sub problems of research is considered and clear, precise questions are prepared, open ended questions which have their own direction and purpose are also considered.

Based on the results of research, slang terms are used among the samples of students who are at primary and secondary schools. By teachers who are interviewed, the assessments are made based on class level of students. Slang term usage for younger students who are at primary schools are less than the usage for students who are at secondary schools. Secondary school students also reflect the slang impressions in classroom. The slang terms are all considered as a negative attitude by the teachers who are interviewed. In order to make improvement, schools and families should cooperate together.

Key Words: Slang, Term, Communication, Management of Classroom.

İÇİNDEKİLER

İLK VE ORTAOKULLARDA ARGO KULLANIMI VE SINIF YÖNETİMİNE ETKİSİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	ii
YÖNERGEYE UYGUNLUK SAYFASI	iii
KABUL VE ONAY	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLOLAR LİSTESİ	x

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Amacı	1
1.2. Araştırmanın Önemi	2
1.3. Sınırlılıklar	2
1.4. Sayıtlar	3
1.5. Tanımlar	3

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. DİL	5
2.1.1. Dilin Öğeleri	6
2.1.2. Dilin Gelişim Kuramları	7
2.1.3. Dili Etkileyen Faktörler	10
2.1.4. İlkokul ve Ortaokul Öğrencilerinin Dil Becerileri	15

2.2. ARGO	17
2.2.1. Argonun Türleri	18
2.2.1.1. Alan argosu	18
2.2.1.2. Genel Argo	18
2.2.2. Argonun Oluşma Sebepleri	19
2.2.3. Argo ve Kültür İlişkisi	20
2.2.4. Argo Kullanımının Sebepleri	21

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	23
3.2. Çalışma Grubu ve Örneklem	23
3.2.1. Görüşmeye Katılan Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine Göre Dağılımı ve Yorumu	24
3.3. Verilerin Toplanması	25
3.4. Verilerin Analizi	25

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ	41
5.2. ÖNERİLER	43
KAYNAKÇA	45
ÖZGEÇMİŞ	55

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Sınıf Öğretmenlerinin Çalışma Yıllarına Göre Dağılımı.....	24
Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı	24
Tablo 3.Ortaokul Öğretmenlerinin Çalışma Yıllarına Göre Dağılımı	24
Tablo 4. Ortaokul Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı	25

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, ilk ve ortaokullarda argo kullanımı ve sınıf yönetimine etkisine yönelik öğretmen görüşlerini inceleyen araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve tanımları yer almaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; İlk ve ortaokullarda öğrencilerin argo kullanımının hangi düzeyde olduğunu ve bu durumun sınıf yönetimine etkisine yönelik ilkökul ve ortaokul öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir.

Bu amaca ulaşmak için ilkökul ve ortaokul öğretmenlerine şu sorular sorulmuştur:

1. İlk veya ortaokullarda argo kullanımı ne düzeydedir?
2. Argo kullanımına yönelik görüşleriniz nelerdir?
3. Argo kullanımı sınıf yönetimini etkilemekte midir?
4. Argo kullanımına aile, sosyo-ekonomik yapının etkisi var mıdır?
5. Argo kelimelerden en çok hangileri kullanılmaktadır?
6. Öğrencileriniz argo kullanıyorsa çözüm olarak ne yapıyorsunuz?
7. Öğrencilerin argo kullanma sıklığı cinsiyetine ve yaşına göre değişmekte midir?
8. Öğrencilerin argo kullanmasının akademik başarı ile arasında bir orantı var mıdır?

9. Öğrencileri argo kullanmaya iten faktörler nelerdir?
10. Sizce öğrencilerinizin eğitim seviyeleri arttıkça argo kullanma oranları değişecek midir?

1.2. Araştırmanın Önemi

Argo Türkçe sözlükte; her yerde ve her zaman kullanılmayan veya kullanılmaması gereken çoklukla eğitimsiz kişilerin söylediği söz veya deyim; kullanılan ortak dilden ayrı olarak aynı meslek veya topluluktaki insanların kullandığı özel dil veya sözcük dağarcığı, jargon; serserilerin ve külhanbeylerinin kullandığı söz veya deyim biçiminde tanımlanmaktadır. Yaşadığımız çağda argo sadece yetişkinler arasında kullanılmamaktadır. İlk ve ortaokul öğrencileri arasında da argo kullanımı oldukça yaygınlaşmaktadır. Bu durum sınıf yönetimini olumsuz olarak etkilemekte; öğrenme-öğretme ortamının verimini düşürmektedir. Bu durumun sınıf yönetimine ne derece etki ettiğini belirlemek için ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur.

Bu araştırmada toplanan veriler ilkokul ve ortaokul öğretmenleri arasında, argo kullanımı ve bunun sebepleri konusunda görüş farkı olup olmadığını belirleme; eğer farklılık var ise bunun neden kaynaklandığını belirlemek açısından önemlidir.

1.3. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 1) 2015-2016 Eğitim/Öğretim yılı ile,
- 2) Kayseri ilinde görev yapan ilkokul ve ortaokul öğretmenleri ile,
- 3) Öğretmenlerin ankete verdikleri cevaplar ile sınırlandırılmıştır.

1.4. Sayılılar

Bu araştırmada aşağıdaki temel sayılılardan hareket edilmiştir.

- 1- Araştırma için seçilen örneklem evreni temsil etmektedir.
- 2- Uygulanan görüşme formu bu araştırma için gerekli verileri toplamada uygun araçtır.
- 3- Uygulanan görüşme formunda ki sorulara bu araştırmaya katılan öğretmenlerce samimi, güvenilir ve içten bir şekilde cevaplandırmışlardır.

1.5. Tanımlar

İletişim: Mesaj, mesajı gönderen ve alan olmak üzere temel üç unsuru olan ve bilgi, görgü, deneyim, duygu, görüntü, yazı veya sesin, birden fazla taraf arasında kullanılmasıyla oluşan etkileşim sürecidir. Kelimelerin yazılı, sözlü veya görüntülü olarak yer aldığı iletişim türüne; sözlü iletişim, beden dili başta olmak üzere söz kullanılmadan gerçekleşen iletişim türüne de sözlü olmayan iletişim denir (Kayaalp, 2006, s.114).

Dil: Geçmişten günümüze dil bilimciler tarafından oluşturulmuş, dilin çeşitli tanımları bulunmaktadır. Muharrem Ergin; "Dil insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta; kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden örülmüş muazzam bir yapı; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir (Ergin, 1995, s.7)." şeklinde bir tanımlamada bulunmuştur. Martinet göre "Dil, toplum içinde insanların birbirleriyle anlaşmalarını sağlayan çok yönlü ve gelişmiş bir bildirişim düzeneğidir. Dil, insan deneyiminin, topluluktan topluluğa değişen biçimlere, anlamsal bir içerikle; sessel bir anlatımı kapsayan birimlere, başka bir deyişle anlam birimlerine ayırıtırılmasını sağlayan bir bildirişim aracıdır."(Martinet, 1985, s.13).

Argo: Her ülkede her dilde görülen, toplum içinde bir kesimin ya da öbeklerin farklı bir biçimde anlaşmayı sağlamak amacıyla oluşturduğu özel bir dildir. Argonun tanımına değişik kaynaklardan bakacak olursak; " Sınıfsal, mesleki ya da yöresel olarak sınırlı bir

insan topluluğunun kullandığı özel bir dil ve bazı sosyal kesimlerde kullanılan kaba, bayağı biçimlerde süslenmiş anlatım tarzıdır.” (Aktunç, 1998, s.9). “Bir toplumda genel dilden ayrı, ama ondan türemiş olan, yalnızca belirli çevrelerce - serseriler, külhanbeyleri, kaçakçılar ve hırsızlar- kullanılan, toplumun her kesimince anlaşılmayan, kendine özgü sözcük, deyim ve deyişlerden oluşan özel bir dildir.”(Aktunç, 1998, s.10). “Kendi sosyal çevreleriyle sınırlı yaşayan ve toplumun geri kalan kesimlerinden ayrılmak veya korunmak isteyen bir grubun benimsediği özel sözcükler bütünüdür.”(Aktunç, 1998, s.11).

Sınıf Yönetimi: Sınıf yönetimi, sınıf yaşamının bir orkestra gibi yönetilmesidir, içinde öğrenmenin gerçekleştiği bir çevrenin oluşturulabilmesi için gerekli olanak ve süreçlerin, öğrenme düzeninin, ortamının kurallarının sağlanması ve sürdürülmesidir. Sınıf yönetimi, eğitim programı ve planı, öğretim yöntemi, eğitim etkinliği, teknoloji, zaman, mekan, öğretici ve öğrenci arasında etkili bir eşgüdümleme gerçekleştirerek, öğrenmeye elverişli bir ortam ve düzenin sağlanması ve sürdürülmesi olarak tanımlanabilir.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. DİL

Geçmişten günümüze dil bilimciler tarafından oluşturulmuş, dilin çeşitli tanımları bulunmaktadır. Muharrem Ergin; "Dil insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta; kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden örülmüş muazzam bir yapı; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir (Ergin, 1995, s.7)." şeklinde bir tanımlamada bulunmuştur. Martinet(1985) e göre "Dil, toplum içinde insanların birbirleriyle anlaşmalarını sağlayan çok yönlü ve gelişmiş bir bildirişim düzeneğidir. Dil, insan deneyiminin, topluluktan topluluğa değişen biçimlere, anlamsal bir içerikle; sessel bir anlatımı kapsayan birimlere, başka bir deyişle anlam birimlerine ayrıştırılmasını sağlayan bir bildirişim aracıdır."(Martinet, 1985, s.13).

Tahir Nejat Gencan "Duygu, düşünce ve dileklerimizi anlatmaya yarayan işaretlerin daha çok, ses işaretlerinin hepsine birden dil denir. Dil, düşüncenin, daha geniş anlamıyla iç benliğimizin aynasıdır"(Gencan, 1966, s.1) diyerek dilin insan düşüncesi ile olan yakın ilişkisini ön plana çıkarır.

Özcan Demirel ise dili, çeşitli tanımlardan yola çıkarak şöyle maddeleştirmiştir:

- Dil, bir sistemdir.
- Dil, seslerden oluşur.
- Dil, bir iletişim aracıdır.

- Dil bir düşünme aracıdır.
- Dil insanların oluşturduğu toplumlarda kullanılır.

Mevcut diller, oluşma biçimlerine göre, tabii diller ve yapma diller olarak iki gruba ayrılmaktadır. Tabii diller, temelinin ne zaman atıldığı bilinmeyen, ait olduğu toplumun kültürünü kuşaktan kuşağa taşıyarak aktaran, bilinçaltına yerleşerek zihin işlemlerinin gerçekleşmesine, hayati önem taşıyan beşeri işlere çok önemli ölçüde destek veren ve belki de bazı düşünürlere göre insan için düşünmenin ve yaşamanın ta kendisi olan canlı bir varlıktır.

Yapma diller ise sonradan bir grup insanın bir araya gelip bazı pratik endişe ve amaçlarla özel bir şekilde oluşturduğu, herhangi bir cansız araçtan pek farkı olmayan özel bir anlaşma, iletişim biçimidir. Bunların yanı sıra her dil dairesinde, o dilin malzemelerini kullanmak suretiyle yine birtakım pratik ihtiyaçların karşılanması veya iletişimin pratikleştirilmesi, zamanla oluşan telmihlerin daha kolay ifade edilebilmesi, belirli bir alana özgü kavramların zamanla anlam kaymalarına uğramadan ve daha pek çok özel nedene bağlı olarak gelişen, bir süre sonra da kendi geleneğini kuran özel diller vardır. Argo, bu tür dillerdendir; yapma bir dil olmakla beraber, masa başında değil, toplumsal yaşama alanlarında kültürlenme sonucu oluşmuş bir dildir. Bu yönüyle doğal dillerden sayılır (Çifçi, 2006).

2.1.1. Dilin Öğeleri

Bütün dillerde morfem(hece) vardır.

Ses(Fonem): Ses birimidir.(d, g, q, s, b) gibi sesler her dilde farklıdır. Alfabedeki ses miktarı ile günlük kullanım miktarı aynı değildir. Türk alfabesinde 29 ses vardır ama günlük kullanımda farklı şivelere göre ses miktarı çok daha fazladır. Bütün dillerde fonem vardır.

Semantik (Anlam): Birleştirilen seslerin dış dünyada ya da o dili konuşanların zihnindeki karşılığıdır. Örneğin, su seslerinin ya da evlerden gelen seslerin dış dünyada ya da zihinde bir karşılığı yani anlamı olması gerekir.

Sentaks (Söz Dizimi): Cümle kurma, insanı hayvandan ayıran en temel özelliklerden biridir. Yeryüzünde yalnız olarak bir tek insan yapabilir. Bu söz dizimi; duygu, düşünce, niyetleri ve kültürü, bilimi diğer insanlara aktarmayı sağlar.

Pragmatik (Dilin Kullanımı): Kelime yanındaki kelimeye, cümle yanındaki cümleye göre anlam değiştirir. İnsan dilini daha karmaşık hale getirir.

Alçak Adam

Alçak Duvar

Alça Gönüllülük

Aynı sözcüğün yanındaki sözcükler değişince üç farklı anlama geliyor. Chomsky buna “dil oyunları” diyor. Buna göre kelime ve cümlelerin yerini değiştirip sınırsız sayıda anlam üretmek mümkündür.

2.1.2. Dilin Gelişim Kuramları

Dilin Nasıl Öğrenildiğine İlişkin Görüşler:

Davranışçılık: Dilin uyaran – tepki ve pekiştireç bağı ile öğrenildiğini savunmaktadır.

Çocuk tesadüfen su sesi çıkarıyor. Anne çocuğa su veriyor. Su ile su sesi arasında bir bağlantı kuruluyor.

Sosyal Öğrenme: “Hiç pekiştireç almadığımız kelimeleri nasıl öğreniyoruz?” sorusuna sosyal öğrenmeyi cevap olarak verebiliriz. Taklit ve model alma ile öğrenildiğini ama daha çok model alma ile öğrenildiğini savunur. Çocuk çevresinde konuşulan sözcük ve cümleleri model almaktadır. Telaffuz açıklar. Dil taklit olduğu için yöresel konuşmalar çıkıyor.

Chomsky ve Psikolinguistik Kuram: Chomsky’nin görüşü, “Dil, insan türü için doğuştandır. Dil insanlar için biyolojik alt yapı, doğuştan donanım, türsel hazır bulunuşluktur.” şeklindedir. Chomsky’ye göre tüm insanlar yeryüzüne “Dil Edinme Mekanizması”yla gelir. Sesler, seslerden morfeimler oluşturma, bunlardan anlam yani

semantik oluşturma ve sentaks(söz dizimleri) yapıp farklı anlamlar türeterek kullanmak yani pragmatik tüm insanlarda doğuştan gelmektedir. Ayrıca çevrede konuşulan dili alıp zihne yerleştirme alıcı dil ve daha sonra zihne yerleştirilen dili kullanma ifade edici dildir. Bu tüm insanlarda doğuştan gelmektedir. Bütün bu özellikler doğuştan dil edinme mekanizmasının içinde gelmekte ama bunları hangi dil üzerinde yapacağımızı, hangi dili konuşacağımızı çevreden öğrenmekteyiz. Bu kuramdan yola çıkarak aşağıdaki varsayımlarda bulunabiliriz.

- Sağırlar dili neden mükemmel öğrenirler? Cevap olarak, mekanizma doğuştandır.

- Niye bu kadar çok dil var? Cevap olarak, mekanizma doğuştandır. O yüzden insanların olduğu her yerde dil vardır.

- Dilde nasıl bu kadar anlam zenginliği var? Cevap olarak, kelime ve cümlelerin yeri değiştirildiğinden dolayı. Pragmatik.

Chomsky'e göre A dili B dilinden üstün ya da şöyle böyle olması hikayedir. Önemli olan pragmatik olmasıdır.

Psikolenguistikçilere Göre Dil Gelişimi Aşamaları: Bütün dünyadaki çocuklar bu aşamalardan geçip dil öğreniyor. Bundan dolayı kalıtımsaldır.

Evreler:

Agulama (0–12 Ay) Ağlama (0–2 Ay): Çocuk ağlayarak dille ilgili organları kullanmayı, yani dudak, dil, damağını kullanmayı öğrenir. İletişimde vardır.

Babıldama (2–6 Ay): Bu dönem tam olarak agulamaya karşılık gelir.Çocuk “aguuuu”, “abbabba”, “ecedede” şeklinde salak saçma sesler çıkarır.Bu evre doğuştan sağırlarda da vardır.Bu dil doğuştandır görüşüne en büyük kanıttır.Bu gün bizim çıkartamadığımız sesleri bebekler bu evrede çıkarırlar.

Her türlü ses çıktığı için, dil gelişimi evrenseldir.

Çağıldama/Heceleme(6 – 12 Ay): Dik yerelleşiyor.İçinde bulunduğu yerin sesleri kalıyor diğerleri gidiyor.Sağırda ses çıkarmayı bırakıyor.Önce birbirini takip eden sonra takip etmeyen heceleri söyler.”nana”, “anne”, “nene”

Tek Sözcük(12 – 18 Ay)

Otistik ve zihinsel engelliler için burası kritik dönemdir.

Semantiğin oluştuğu yerdir.

Bilinçli olarak çıkarır.

Çocuk top derken topa karşılık geldiğini bilerek top seslerini çıkarır.

Bir kelimeyle birden çok kastediliyorsa buna morgen deniyor.

Telegrafik Konuşma(18 – 24 Ay): İki, en fazla üç sözcükle konuşulur. Bağlaç ve ekler kullanılmaz.

Su ver.

Top at.

Ben gel.

Ali ben oyna.

İlk Gramer(24 – 60 Ay): Gramer kurallarına uygun konuşma başlar.

Chomsky ve Piaget'in Ekledikleri: Chomsky, alıcı dil ve ifade edici dili ekler. Piaget'te eksik kurallaştırma ve aşırı kurallaştırmayı ekler.

Alıcı dil, 0 – 2 yaş aralığında muazzam işler. 2. dil ana dil gibi öğrenilmez. Alıcı dil hala mevcut lakin o kadar değil. Önce alıcı dil gelişir, daha sonra ifade edici dilde kullanılmaya başlar.

Eksik kurallaştırmada bir nesnenin bir tane adı vardır. Örneğin, “simitçi” kelimesinde ki “çi” ekini bir tek burada kullanıldığını sanar ve “tornacı” kelimesini bu şekilde değil de “torna abi” gibi seslendirir. Çünkü mevzuyu anlamamış. Eksik kurallaştırmış. Aşırı kurallaştırmada çocuk bir gramer kuramını yerli yersiz kullanır. Örneğin, “simitçi”, “kalemci”, “polisci”, “sizler geldiler” vs. gibi. Aşırı kurallaştırmada çocuk kelime üretir.” Yalandırdım”. Vurgu yapmak için bir kelimeyi iki kere kullanma aşırı kurallaştırmadır. Anlatım bozukluklarının çoğu aşırı kurallaştırmadır.

Piaget’in büyük iddaası, “Dil ve Biliş paraleldir”. Bilişsel gelişimi en iyi takip eden alan dil gelişimidir. Önce düşünce gelişir, devresel tepki(agulama), önce nesne sürekliliği oluşur, sonra tek sözcüğe geçilir. Önce sembolleştirme sonra gramer oluşur.

Piaget ve Chomsky ortak noktası konuştuğunuz dilin önemi yoktur.

Yansıtıcı Dil Hipotezi: Dildeki tüm sesler doğadan çıkarılan seslerden türer. Yanlıştır. Eğer dildeki sesler doğadan çıkarılan seslerden türeseydi tüm dillerdeki sesler aynı olurdu. Otistik ve PDR’cilerde aktif kullanır. Otistiğin en büyük belirtisi dilde gecikmedir. Otistikler sematik ve sentakta problem yaşar.

2.1.3. Dili Etkileyen Faktörler

Dil yeteneği ile zihin yetenek arasında doğru bir orantı vardır. 2 yaşına kadar çocuğun çıkardığı seslerle zekânın ilişkisinin olmamasına karşın, 2 yaşından sonra dil gelişimiyle zekâ arasında sıkı bir ilişki olduğu görüşü ağır basmaktadır. Erken konuşan çocukların zekâ düzeylerinin genellikle normal ya da normalin üstünde olduğu ve dilin zekâyâ bağlı olarak geliştiği görüşü kabul edilmektedir. Dilin kazanılması, çocuğun bilişsel gelişimine dayanmakta olup zihinsel uyum süreçlerinin her biri algılama, kavram geliştirme ve dilin kazanılmasıyla yakından ilişkilidir.

İşitme algısının normal olması, sağlıklı dil gelişimi açısından önemlidir. Duyma kusuru olan bebeklerin 6-9 aylar arasında yapılan ses oyunları döneminde normallerden ayrıldığı, bebeğin dil gelişiminin aksadığı belirtilmiştir. Görsel algılama dil gelişimi için belirleyici olmakta; ciddi görme kaybı olan çocukların dil gelişimleri, görmesi normal olanlara göre daha geç başlamaktadır.

Şiddetli ve uzun hastalıklar; çocuğun dili kullanmasını, konuşmasını 1-2 yıl geciktirebilir. Çocuğun hastalık nedeniyle başkalarıyla iletişimi ve haberleşmesi kısıtlanması ve konuşmaya daha az yöreklendirilmesi de konuşmasında gecikmeye neden olabilir.

Olgunlaşma ve öğrenme ile ilgili öğeler; çocuğun dil gelişimini etkiler. Çocuğun, dili akıcı kullanabilmesi için öğrenme sürecinden geçmesi gerekir. Çocuğun dil öğreniminin önemli kısmı kendi girişimi ile olur. Çocuk dili, örnek aldığı modeli taklit ederek gelişir. Dil gelişimindeki değişiklikler, zamanla çocuğun yaşı ilerledikçe ortaya çıkar. Dil kazanımı, temelde aynı sırayı izlese de bu gelişimin hızı sosyal çevreden etkilenerek beslenir. Çevre uyarıcılarından yoksun ortamlarda büyüyen çocukların dil düzeylerinin düşüklüğü, çevrenin dil gelişimi üzerindeki önemini belirtir. Çocuğun okuduğu ya da okunduğu kitap sayısı, anne babanın çocukla meşgul olma derecesi ve oynadığı oyunlar dil gelişimini etkiler. Yetişkinlerin bebekle erken dönemden başlayarak kurdukları sözel iletişim, bebeğin dili öğrenmesinin temelini oluşturur.

Çevre ve özellikle anne tarafından çocuğa sunulan sözel uyaran zenginliği dil gelişimini olumlu etkiler. Yetişkinlerle uzun süre birlikte olan çocuk düzgün konuşur. Bakımevlerinde büyüyen çocuklar, aile içinde büyüyen çocuklara oranla daha çok ağlarlar, daha az hecelerler. Konuşmayı daha geç öğrenirler. Bu sonuca göre kişisel ilişkiler, dil gelişimi için önemli bir etkidir. Aile bireyleri özellikle anne ile çocuk arasındaki sağlıklı ilişkiler, dil gelişimini olumlu etkiler. Bu konuda ailenin genişliği de önemlidir. Ailede tek olan çocuk daha çabuk ve düzgün konuşur, çünkü ailenin ilgi merkezidir. Çocuğun konuşmaya teşvik edilmesi, cevap vermeye cesaretlendirilmesi dil gelişimi için önemlidir. Çocukla konuşmak, oyun oynamak, kitap okumak dil gelişimini destekler. Yetişkinlerle sürdürülen soru cevap alışverişleri, çocuğun bilmediği dil yapılarını öğrenmesine olanak sağlar.

Konuşmayı öğrenmede cinsiyet de önemlidir. Erkek çocuklar kızlara göre konuşmayı daha geç öğrenirler. Hayatın ilk yıllarında erkek çocukların cümleleri daha kısa, gramer yapılarının ve telaffuzlarının kızlara oranla daha bozuk olduğu belirtilir.

Sosyo-ekonomik koşullar da çocuklara dil gelişimini destekleyici uyaran ve ortam sunma bakımından dilin kazanımında önemli olabilmektedir. Sosyo-ekonomik durumu

iyi ailelerin çocukları erken ve düzgün konuşur. Yapılan bir araştırmada sosyo-ekonomik durum yönünden farklı olan çocuklar, konuştukları toplam sözcük sayısı ve ortalama cümle uzunluğu açısından karşılaştırıldıklarında 7-36 aylık yaşlarda geniş farklılıklar bulunmuştur. Bu çocukların toplam konuştukları sözcük sayısı ve ortalama cümle uzunluğu ile ebeveyn eğitimi, mesleği olması ve gelir düzeyi gibi sosyoekonomik değişkenler arasında anlamlı ilişkiler ortaya çıkmıştır. Yedi yıl sonra ilkokulda bu çocukların sözel becerileri ve akademik başarılarının (okuma ve heceleme) 7-36 aylık döneme ilişkin sosyoekonomik durum ve dil ile ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. (MEB, 2013)

Öğrenme ve Olgunlaşma

Genel olarak olgunlaşma ve öğrenmeyle ilgili öğeler, çocuğun ilk dil gelişiminde önemli rol oynarlar. Çocuğun dili akıcı bir şekilde kullanabilir bir hale gelmesi için bir olgunluk düzeyine gelmesi ve nitelikli bir öğrenme sürecinden geçmesi gerekir.

Sosyo-Ekonomik Durum

Çeşitli araştırmalar, yüksek sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerden gelen çocukların, fakir ailelere kıyasla, cümle uzunluğu, soru sayısı, kelime hazinesi bakımından daha üstün olduklarını göstermiştir.

Bu fark kısmen, daha yüksek bir zeka seviyesine bağlanabilirse de, eşit zekaya sahip çocuklarda bile, yüksek sosyo-ekonomik gruplardan gelen çocukların daha elverişli ortamlarda yetiştikleri söylenebilir.

Ana-babasıyla daha uzun süre birlikte olan çocuk düzgün konuşur. Sosyo-ekonomik düzeyi daha yüksek olan aileler iyi konuşmaya daha çok önem verdiklerinden çocuklarına daha iyi model olurlar ve çocuklarının çabuk ve düzgün konuşabilmesi için çaba harcarlar.

Konuşmaya Teşvik

Kendileriyle konuşulan ve ilgi gösterilen çocuklar, konuşmak için cesaretlendirilirler. Okulöncesi çocuğa kitap okunduğunda, televizyon seyretmesine izin verildiğinde ve oyun gruplarına sokulduğunda konuşmak için daha çok cesaretlenmektedir.

Çocuk söylediği sözcük anlaşılmadığı ya da komik görülüp güldüğü zaman konuşma cesareti kınılır. Bu yüzden çocukların konuşmada yaptıkları hatalara gülmek, onlarla alay edilmesini önlemek gerekir.

Cinsiyet

Bazı araştırmalar, ilk dil gelişiminde konuşma miktarı, konuşmada kullanılan kelime çeşidi, cümlenin gramer yönünden doğruluğu gibi konularda kızların erkeklerden ilerde olduklarını göstermiştir.

Erkek çocuklar her zaman kızlara göre daha geride kalırlar. Onların cümleleri daha kısa ve daha çok yanlış, sözcük dağarcıkları ise daha kısır.

Aile İlişkileri

Bakımevlerinde büyüyen çocuklar, aile içinde büyüyen çocuklara oranla daha çok ağlarlar fakat daha az hecelerler. Bu çocukların konuşmayı daha geç öğrenmeleri, göstermiştir ki, sıkı kişisel ilişkiler dil gelişiminde önemli bir etkidir.

Aile bireyleri (özellikle anne) ile çocuk arasındaki sağlıklı ilişkiler dil gelişimini oldukça etkiler.

Ailenin genişliği de önemlidir. Ailede tek olan çocuk daha çabuk, iyi ve düzgün konuşma olanağına sahiptir. Çünkü tek çocuk ailenin ilgi merkezidir, bu yüzden çocukla konuşmak için aile yeterince zaman ayırır.

İki Dillilik

İki ayrı dilin konuşulduğu ortamlarda yaşayan ya da iki dil öğrenmek zorunda kalan çocuklar başlangıçta tek dili öğrenen çocuğa göre daha yavaş bir gelişim gösterirler.

Küçük çocukların yabancı dilin ses ve duyuş özelliklerine karşı çok keskin bir kulakları olduğu, daha ileri yaşlarda ise çocukların ve büyüklerin dil öğrenirken daha çok dil bilgisi, kavram ve anlam üstünde durdukları ve bu nedenle ikinci bir dilin öğrenilmesinde küçük çocukların daha üstün bir durumda oldukları ileri sürülmektedir.

İkiz olma

İkizlerin iki-beş yaşları arasında, tek çocuklardan daha yavaş bir dil gelişimi gösterdikleri Davis (1937) tarafından ortaya konmuştur, ikizlerin, birbirleriyle daha az kelime kullanarak anlaştıkları görülmüştür.

Aynı şeyleri anlatmak için daha çok kelime kullanmaları gerekirken, kendi aralarında el-kol işaretleri, jestler, tek kelimelerden kurulu cümleler, mırıldanmalar ve benzeri eylemler normal konuşmalarda yer alan kelime ve cümlelerin yerini kolayca alarak ikizlerin konuşmasını geciktirmektedir.

Sağlık

Şiddetli ve uzun süreli hastalıklar çocuğun konuşmasını, bir ya da iki yıl geciktirebilir.

Hastalık nedeniyle başkalarıyla iletişiminin kısıtlanması da konuşmanın gecikmesine neden olabilir. Ayrıca böyle durumlarda, çocuk konuşmaya daha az teşvik edilerek, her istediği hemen yapılır. Böylece bir süre sonra daha bir şey söylemeden istediklerinin yapıldığını gören çocuk, konuşma ihtiyacı duymadığı için akranlarından geri kalabilir.

Dil, dudak ve çene yapısındaki yapısal problemler de dil gelişimini olumsuz etkiler.

Zeka

Çeşitli araştırmacılar tarafından, dil yeteneği ile zihin yeteneği arasında doğrusal bir ilişkinin olduğu kabul edilmektedir. Ancak, çocuk dili iyi bildiği için mi zeka düzeyi yüksek çıkmaktadır, yoksa zeka düzeyi yüksek olduğu için mi dili iyi bilmektedir, sorusuna kesin bir cevap verilememektedir.

Piaget ise bu sorunun cevabını "Dil gelişiminin temelini bilişsel gelişim oluşturmaktadır" diyerek yanıtlamaktadır. Düşünmek ile konuşmak arasında çok sıkı bir ilişkinin bulunduğu; düşünmenin sessiz konuşmak, konuşmanın ise düşünceleri seslendirmek olduğu ileri sürülmektedir. Erken konuşan çocukların zekaca üstün oldukları ileri sürülmüştür.

Gardner'ın çoklu zeka kuramında dil (sözel) zekası, bir çok boyuttan oluşan zekanın sadece bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu kurama göre tanımlanan sekiz zeka boyutundan biri olarak dil zekası gelişmiş kişilerin tamamında diğer zeka boyutlarının da aynı düzeyde gelişmiş olacağını söylemenin çok doğru olmayacağı vurgulanmaktadır.

Oyun

Çocuk için oyunun temel işlevi dünyaya uyum sağlamasını kolaylaştırmaktır. Çocuk gerçek dünyanın ne olduğunu onunla oynayarak anlar.

İstemediği durumlarda oyun oynayarak başa çıkar. Dil, kavram v.b. gelişimlerinin temel taşlarını oyun yoluyla kurar.

Çeşitli toplumsal rolleri oyun yoluyla dener. Gerçek dünyada her zaman hazır bulamadığı uyarıcıları oyun yoluyla bulur.

2.1.4. İlkokul ve Ortaokul Öğrencilerinin Dil Becerileri

Eğitim sistemimiz üzerine yapılan eleştirilere bakıldığında, genellikle ezberci bir anlayışın gereksizliğinden, herhangi bir alandaki kavramların sorgulanıp yorumlanmadan öğrenenlere aktarıldığından; bu yüzden de bilgi karşısında öğrencilerin kendilerini gerçekleştiremediği, sosyal hayata yönelik yeni, özgün değerler geliştiremediklerinden yakınıdır. Sosyal bir olgu olan dile ait kazanımların öğrenenler tarafından geliştirilmesi, bireyin bulunduğu kültürle güçlü bağlar kurabilmesi, ana dilinin kavramlarını doğru ve yanlıgsız edinmesiyle gerçekleşir. “Eğitim sisteminin, öğrencilere potansiyellerini geliştirme fırsatı vermesi ve ülke kalkınmasında etkin rol oynayabilmesi gerekir. Bu yüzden de öğretimin içerik ve yöntemleri, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, bilimsel düşünme, ilişkisel düşünme, akıl yürütme gibi becerileri kazandıracak şekilde düzenlenmelidir.”(Özden, 2003, s.137). Bireyin sözü edilen bu düşünme becerilerini geliştirmesi ana dili eğitimine dayanmaktadır.

Mevcut ilköğretim programının felsefesi de benzer anlayışı temel almakta, bu bakımdan Türkçe dersinde kazandırılacak temel becerilerin bilgi odaklı olmaktan daha çok düşünme becerileri geliştirmeye yönelik olduğu vurgulanmaktadır. “Temel beceriler,

öğrencilerin dil becerilerindeki gelişimleriyle bağlantılı, yatay olarak bir yılın sonunda, dikey olarak da sekizinci sınıfın sonunda kazanacakları ve hayat boyu kullanacakları temel becerilerdir. Türkçe Öğretim Programı, içerdiği kazanımlarla bu temel becerilerin gelişmesini sağlayacaktır. Programla ulaşılmaması beklenen temel beceriler şunlardır: Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik...” (MEB, 2006, s.5). Dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi temel dil becerilerinin eleştirel nitelik taşıması ana dili eğitimiyle düşünme becerisi kazandırabilmenin temelini oluşturmaktadır. Dilin edinim sürecinde düşünme becerileri esas alınmalı; dil becerilerinin hedef ve kazanımlarıyla etkinliklerinin tasarlanmasında öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşünceleri, problem çözebilmeleri, iletişim kurabilmeleri, Türkçeyi etkili ve düzgün kullanabilmeleri temel öğrenme ilkeleri olarak benimsenmelidir.

Dil becerilerinin temel becerilerle ilişkilendirilerek öğretilmesi yapılandırmacı programda esas alınan öğrenme felsefesinin gereğidir. Bu ifadeler dil becerilerinin kazanımlarının bilgiye yönelik değil, beceriye yönelik olması gerektiği anlamına gelir. Öyleyse Türkçe eğitimi, bilginin hedeflendiği, ezberlendiği, sınavlarda bilginin ölçüldüğü, bir öğrenme alanı olarak değil, sözü edilen temel becerilere yönelik kazanımların hedeflendiği bir öğrenme alanı olarak düşünülmelidir. Bu anlayış kapsamında her seviyedeki metin bilgi odaklı olmaktan öte bir etkileşim aracı, düşünsel bir etkinlik alanıdır (Karadüz, 2010).

Dil eğitimi sayesinde okullarda öğrencilerin okuma, dinleme, konuşma, yazma ve dil bilgisi şeklinde sıralayabileceğimiz temel dil becerileri geliştirilmeye çalışılır. Gelişmiş dil becerilerine sahip öğrencilerin eleştirel düşünen, üreten, yaratıcı, sosyal kişiler olması beklenir. Ancak hiçbiri diğerinden daha basit olmayan temel dil becerilerinin her birine eğitim sürecinde ağırlık verilmelidir. Örneğin en kolay beceri sanılan dinleme konusunda yapılan araştırmalarda dinlemenin, zor kazanılan, fakat en fazla ihmal edilen becerilerden biri olduğu vurgulanmış ve her beceri gibi dinlemenin de geliştirilmesi için pratik yapılması gerektiği ortaya konulmuştur (Akyol, 2006, s.1). Özbay da, dinlemenin diğer dil becerilerine temel oluşturduğundan bahsetmekte ve öğretmenlerin zamanlarının çoğunu okuma ve yazma öğretimine harcadıklarından yakınmaktadır (Özbay, 2005, s.13).

2.2. ARGO

Her ülkede her dilde görülen, toplum içinde bir kesimin ya da öbeklerin farklı bir biçimde anlaşmayı sağlamak amacıyla oluşturduğu özel bir dildir. Argonun tanımına değişik kaynaklardan bakacak olursak; “ Sınıfsal, mesleki ya da yöresel olarak sınırlı bir insan topluluğunun kullandığı özel bir dil ve bazı sosyal kesimlerde kullanılan kaba, bayağı biçimlerde süslenmiş anlatım tarzıdır.” (Aktunç, 1998, s.9). “Bir toplumda genel dilden ayrı, ama ondan türemiş olan, yalnızca belirli çevrelerce - serseriler, külhanbeyleri, kaçakçılar ve hırsızlar- kullanılan, toplumun her kesimince anlaşılmayan, kendine özgü sözcük, deyim ve deyişlerden oluşan özel bir dildir.”(Aktunç, 1998, s.10). “Kendi sosyal çevreleriyle sınırlı yaşayan ve toplumun geri kalan kesimlerinden ayrılmak veya korunmak isteyen bir grubun benimsediği özel sözcükler bütünüdür.”(Aktunç, 1998, s.11).

Ülkemizde "argo" ve "küfür" kavramları çoğu zaman birbirine karıştırılmış, neredeyse eş değer tutulmuştur. Argo kavramı gereği gibi tanınmadığından, özellikle "kültür argosu" ile "genel argo" kavramları, bu gibi anlayışlar yaygınlık kazanmıştır. Bu alanda ilk çalışmayı yapan Fikri(1307), bazı argo sözleri "ahlaka mugayirdir" düşüncesiyle eserine almamıştır. Hatta, argoyla ilgili yazılı literatürdeki tanımlamalarda bile bu anlayışın izlerini bulmak mümkündür: "Önce özellikle Fransız dili filolojisinde, sonra kapsamı genişletilmek suretiyle de genel dilcilikte, Türkolojide ve başka kollarda, dilin tabakalanması bahsinde kullanılan bir terim. Eskiden önce esnafın, sonra da dilenci, serseri, külhanbeyi, hırsız, kaçakçı ve genel olarak şerir takımının kendi yaşayış tarzı isteğine uyarak, etrafındakilerin anlayamayacağı şekilde ve kendi aralarında konuştuğu aşağılık bir özel ve gizli dil." (İnönü Ansiklopedisi, 1984). Kamus-ı Türki, argo kelimesine yer vermemiştir. Yabancı kaynaklarda da argonun şöhreti iyi değildir: "argot: özel bir grup veya sınıf tarafından kullanılan, hırsızların gizli dili gibi, özelleştirilmiş söz varlığı." Türkçe Sözlük, argoyu biraz daha olumlu ifadelerle tanımlamıştır: "1. Kullanılan ortak dilden ayrı olarak aynı meslek veya topluluktaki insanların kullandığı özel dil veya söz dağarcığı." Ferit Devellioğlu'nun(1980) tanımı da yumuşak ifadelidir: "... sosyal bir toplumun malı olan argo, özel diller (langues speciales) zümresindedir; genel dilin kelimelerine bazı özellikler vermek ve özel kelimeler katmakla meydana gelmiştir. Özel diller ise, genel dilden ayrılarak, küçük sosyal gruplara bağlı kimseler arasında, az çok gizli düşüncelerin anlatılmasına yarayan

ve canlı dillerin ortak mihrakı üstünde gelişen dillerdir." Halil Ersoylu, bir başka açıdan yaklaşılarak argonun zeka ile ilişkisini vurgulamaktadır." (Ersoylu, 2004).

Temelde, toplumun genel olarak aşağı tabakasında kullanılan argo, hemen her ülkede, okumuş, yetişmiş kişiler arasında da tutunabilmekte, ayrıca bunlar arasında argonun değişik türleri de bulunmaktadır. Artist argosu, hırsız argosu, öğrenci argosu, asker argosu, umumhane argosu, şoför argosu, kalaycı argosu hatta bilgin argosuna da rastlanmaktadır (Damla ve Diblen, 2012).

2.2.1. Argonun Türleri

2.2.1.1. Alan argosu

Alan argoları, toplumun kendisine özgü yaşama, davranış biçimleri olan kimi kesimlerinde, toplumsal yaşayışın genelleşmiş biçimleri ve kurallarıyla sorunsal ilişkiler içindeki topluluklarda, toplumun ya da içinde bulunulan topluluğun genel ahlaki davranış ve kurallarıyla belirli zamanlarda da olsa uzlaşmayan aykırı düşebilecek birey davranışları doğrultusunda doğar ve gelişir.

2.2.1.2. Genel Argo

Alan argolarındaki sözcük dağarcığının, zaman içinde oluşturduğu toplam sözcük ve deyim dağarcığı ile bu dağarcığa dayalı konuşma biçimidir.

Hulki Aktunç (1998), argonun oluşum alanları ve çeşitlerini şu şekilde gruplandırmıştır;

- Suç Dünyası

Hırsız, dolandırıcı, yankesici argosu

Uyuşturucu (kaçakçılığı, satıcılığı, kullanıcılığı) argosu.

Kumar (kumarhane, kumarbaz) argosu

Kabadayı (bıçkın, külhanbeyi, serseri) argosu

Dilenci argosu

- Kapalı Dünyalar

Hapishane, tutukevi

Yatılı okul, okul(öğrenci öğretmen) argosu

Kışla (asker) argosu

Denizcilik (denizci) argosu

- Azınlık Dünyası

Etnik azınlıklar argosu

Göçmen argosu

- Cinsel Dünya

- Alışveriş Dünyası

Esnaf (satıcı, seyyar satıcı, eskici, dövizci...) argosu

- Spor Dünyası

Spor (sporcu, taraftar) argosu...

2.2.2.Argonun Oluşma Sebepleri

Argo kelimesi dilimize Fransızcadaki anlamını koruyarak girmiştir. Bu kavrama şimdi olduğu gibi eskiden de külhanbeyi ağzı tulumbacı ağzı, ayaktakımı ağzı denirdi. Bunu anlatmak için yine eski zamanlarda ‘lisan-ı erazil’, ‘lisan-ı hezele’ gibi deyimler kullanılmış ise de ‘aşağılık’ argosunun dilimizdeki tam karşılığı ‘kayış dili’ terimidir. Kesin bir sınır çizmemekle beraber, Türkçede gerçek argoyu ‘teklifsiz dil’, ‘halk dili’, ‘kaba ve aşağılık dil’ gibi sınıflardan ayırmak gerekir (Devellioğlu,1980, s.23-24).

Argo dilinin ahlakdışı kavramlardan müteşekkil olduğunu görmek bizi, bu dili kullananın kişiliği hakkında bir kanaat sahibi yapar. “Hangi dilde ve ne zaman olursa olsun argoyu meydana getiren kavramlar, hırsızlık, dolandırıcılık, yağmacılık, soygunculuk ve katillik gibi sosyal kötülüklerden meydana gelmiştir. Bu bakımdan, argo sözcüklerini dolduran en yaygın sözlerin çoğu; kadını, içkiyi, esrarı, kokaini

tanımlayan anlamlarla, dövmek, sövmek, ölmek, kaçmak, hırsızlık etmek, hapse girmek, sarhoş olmak, yalan söylemek... gibi sözlerden doğmadır.” (Devellioğlu, 1980, s.27). Toplumda belli bir sınıfın özel dili haline gelen argo, böylece ahlaki yozlaşmanın da yaygınlaşmasına yol açmıştır.

Argo kullanımı Türkiye'de daha çok İstanbul'da ilgi çekmiştir. Kayış dili olarak da adlandırılan İstanbul argosunun gelişmesinde külhanbeylerin, eski dönemlerin itfaiyecileri olan tulumbacıların ve ayaktakımının büyük rolü olmuştur.

Argonun bir özelliği gizliliğidir. Bunun sebebi suçlar ve sırlar, müstehcenlik ve kapalıdır. Grup kimliğinde oluşan argo, özentili ve aykırı görünme, samimi konuşmaya çalışma dilidir. Sokağın, çarşı pazarın dili argo ile doludur. Döviz piyasasında paraların özel adları vardır. Beyoğlu, Galata, Tophane gibi semtlerde ve Çingene Romanlarda argo yoğunudur. Bu dilin bir özelliği de çokça benzetmeye yer vermesi, tabuları ve ritüelleri oyunlaştırması, bitki ve hayvan isimlerini insanileştirmesidir (Naskali-Sağol, 2002).

2.2.3. Argo ve Kültür İlişkisi

Bugüne kadar kültürün pek çok tanımı yapılmıştır. Tarihin derinliklerinden süzülüp gelen; zamanın ve ihtiyaçların doğurduğu, şuurulu tercihlerle, manalı ve zengin bir sentez oluşturan; sistemli ve sistemsiz şekilde nesilden nesile aktarılan; bu suretle her insanda mensubiyet duygusu, kimlik şuru kazanılmasına yol açan; çevreyi ve şartları değiştirme gücü veren; nesillerin yaşadıkları zamana ve geleceğe bakışları sırasında geçmişe ait atıf düşüncesi geliştiren; inanışların, kabullenişlerin, yaşama şekillerinin bütününe kültür denir (Tural, 1992).

Kültür denilince karşımıza bir yığın hadise çıkar. Bir toplum da, tabiatın dışında, insan elinden ve dilinden çıkma her şey kültür kavramı içerisine girer (Kaplan, 1992).

Kültür, bir topluluğu, bir milleti millet yapan, onu baka milletlerden ayıran hayat tezahürlerinin bütünüdür. Bu hayat tezahürleri her milletin kendine has olan milli değerleridir (Ergin, 1995).

Görülüyor ki bütün tanımlarda millet ve milleti meydana getirme, fertler arasındaki ilişkiler, tabiata hakim olma, tarihi bağ gibi pek çok özellik kültüre ait olarak ifade edilmektedir. Demek ki milleti millet yapan maddi-manevi değerlerin hepsine kültür diyoruz.

Kültür denilince ilk akla gelen şey dildir. Dil, millet denilen sosyal varlığı birleştirmektedir. Fertler arasında duygu ve düşünce birliği vücuda getirmektedir. Milletler duygu ve düşüncelerini yazıya geçirince daha sağlam bir birlik meydana geliyor. Çünkü yazı sayesinde duygu ve düşünceler hem zaman hem de mekân içinde yayılıyor. Biz Orhun Yazıtları sayesinde bundan bin iki yüz yıl önce Göktürklerin varlığı, meseleleri, duygu ve düşünceleri hakkında bir fikir ediniyoruz. Türklerin yöneticisi durumunda olan şahısların halkı muhatap alıp, halka hitap ettiklerini, yaptıkları işleri halka anlattıklarını görüyoruz. Bu da milletimizdeki demokrasi anlayışının yüzyıllar öncesine kadar uzandığının bir delilidir. Aynı hitap şeklini yıllar sonra 1071'de Malazgirt'te Alpaslan'da, 20. yüzyılda Atatürk'te görebiliyoruz.

2.2.4. Argo Kullanımının Sebepleri

Argo kullanımının temel nedenleri; farklı olmak, dikkat çekmek, ciddiyeti azaltmak, samimiyeti artırmak, diğerlerini dışlamak, gizli ve gizemli olmak, dili zenginleştirmek ve eğlenceli hale getirmek diyebiliriz.

Argoyu herhangi bir alt-gruba ait grup içi konuşmanın indeksi olarak adlandıran Condon argolu konuşmanın konuşanlara iki şekilde hizmet ettiğini şöyle izah ediyor: “Sembolik olarak ‘içeridekiler’i ‘dışarıdakiler’den yani bizim gibi konuşanları bizim gibi konuşmayanlardan ayırır ve bu şekilde konuşulurken, gruba özelliğini veren gerçeklik algılarını ve ilgilerini pekiştirir. Aynı şey, bir bütün olarak kültürler için de söylenebilir. Tespit edilen hemen her grup, hareket tarzları kadar konuşma tarzlarıyla da kendi özel karakterini dışa vurur (Condon, 2000).

Argo kullanımının nedenlerinden biri de, konuşmaya ya da yazıya canlılık getirmesidir. Pek çok argo sözcükte şaka ya da mizah duygusu gizlidir. Edebiyat alanında argodan, gülünç durumlar yaratma, gündelik dile yaklaşma, dile yeni ve canlı bir boyut getirme gibi amaçlarla yararlanır. Argonun yazı diline geçmesi, gizliliğin ortadan kalkmasına

neden olur. Argo sözcükler herkesçe kullanılır hale gelince argo olmaktan çıkar. Kimi argo sözcükler yalnızca belli bir süre kullanılır, daha sonra kaybolup gider. Bu değişkenlik ve kendini yenileme argonun başlıca özelliklerinden biridir. Buna karşılık kimi sözcükler de günlük dile kabul edilir. Eskiden argo olan sözcükler zamanla gündelik dilde kullanılmaya başlar. Örneğin, eskiden argo sayılan ve tembel, kaytarıcı anlamında kullanılan hayta sözcüğü günlük dilde yaygın bir kullanım kazanarak argo olmaktan çıkmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel yöntem ile şekillenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlere araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formlarıyla mülakat yapılmıştır. Veriler toplanmaya başlamadan önce konuyla ilgili alan yazı taraması yapılmıştır.

İnsan ve grup davranışlarının “niçin”ini anlamaya yönelik araştırmalara niteliksel (“qualitative”) araştırma denir (Ergün, 2005). Nitel araştırma, gözlem görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanır. Başka bir deyişle nitel araştırma, kuram oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek, 2000, s.19).

Nitel araştırma, bireylerin yaşamlarındaki rutin ve problemlematik anları ve anlamları tanımlayan çalışmaları ve çeşitli empirik materyal setini-vaka incelemesi, kişisel deneyim, içebakış, yaşam öyküsü, görüşme gözlemsel, tarihsel ve görsel metinler içermektedir. Nitel araştırmalarda yaygın kullanıma sahip teknikler, katılımlı gözlem ve görüşmedir (Kuş, 2003, s.77).

3.2. Çalışma Grubu ve Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunun Kayseri ilinde görev yapan sınıf öğretmenleri ve ortaokul öğretmenleridir. Çalışma grubu ise 7 sınıf öğretmeninden ve 36 ortaokul öğretmeninden oluşmaktadır. Bu öğretmenler belirlenirken gönüllülük esasına göre seçilmiştir.

3.2.1. Görüşmeye Katılan Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine Göre Dağılımı ve Yorumu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel bilgileriyle ilgili veriler tablo halinde sunulmaktadır.

Tablo 1. Sınıf Öğretmenlerinin Çalışma Yıllarına Göre Dağılımı

Çalışma Yılı				Toplam	
5-10 yıl		11 ve yukarı			
F	%	F	%	f	%
3	42	4	58	7	100

Tablo 1'e bakıldığında araştırmaya katılan 7 sınıf öğretmenin 3 (%42)'ünün 5-10 yıllık öğretmen olduğu, 4 (%58)'nin 11 yıldan daha fazla süredir öğretmen olduğu görülmüştür.

Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet				Toplam	
Erkek		Kadın			
f	%	F	%	f	%
5	71	2	19	7	100

Tablo 2'ye bakıldığında araştırmaya katılan 7 sınıf öğretmenin 5 (%71) tanesinin erkek olduğu, 2 (%19) tanesinin kadın olduğu görülmüştür.

Tablo 3. Ortaokul Öğretmenlerinin Çalışma Yıllarına Göre Dağılımı

Çalışma yılı				Toplam	
5-10 yıl		11 ve yukarı			
f	%	F	%	f	%
15	42	21	58	36	100

Tablo 3'e bakıldığında araştırmaya katılan 36 ortaokul öğretmenin 15 (%42) 'inin

5-10 yıllık öğretmen olduğu, 21 (%58)'inin 11 yıldan daha fazla süredir öğretmen olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Ortaokul Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet				Toplam	
Erkek		Kadın			
f	%	F	%	f	%
25	69	11	31	36	100

Tablo 4'e bakıldığında araştırmaya katılan 36 ortaokul öğretmenin 25(%69) tanesinin erkek olduğu, 11 (%31) tanesinin kadın olduğu görülmüştür.

3.3.Verilerin Toplanması

Verilerin toplanmasında nitel araştırmalarda kullanılan yöntemlerden biri olan görüşme tekniği kullanılmıştır.

Bu çalışmadaki görüşme, görüşme formları hazırlanarak bireysel olarak görüşme şeklinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler belirlenen öğretmenlerle gerçekleştirilmiştir. Görüşmecilerin soruları tasarlanırken sorularda çalışmanın alt problemlerinin göz önünde bulundurulduğu, bir soru içinde iki karşıt soru içermeden, açık, net, her sorunun bir amaca yöneldiği gibi kriterlere dikkat edilerek hazırlanmıştır. Soruların açık uçlu olmasına dikkat edilmiştir.

Görüşme formunda kişisel bilgilerden sadece cinsiyet ve çalışma yılına yer verilmiştir. Görüşme sürelerinin fazla uzun tutulmamasına özen gösterilerek görüşmeler araştırmacı tarafından araştırmaya katılan öğretmenlerin okullarında yapılmıştır.

3.4.Verilerin Analizi

Bu araştırmada görüşme formundaki sorulara verilen cevaplar araştırmacı tarafından öncelikle içerik analizi yapılarak kategorize edilmiştir. Bu kategoriler referans alınarak tüm cevaplar organize edilmiştir. Her bir görüşmecinin cevapları tek tek gözden geçirilerek gerek duyduğunda yeni kategoriler eklenmiştir. Görüşmecilerin verdiği cevaplardan kategorileri en güzel temsil edenlere çalışmada ayrıca yer verilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ve ORTAOKUL ÖĞRETMENLİĞİ

S.1. “ İlk veya ortaokullarda argo kullanımı ne düzeydedir? ” sorusuna verilen cevaplarda görüşmeye katılan bütün öğretmenlerin argo kullanımının olduğu yönünde cevap verdiği görülmüştür. Öğretmenlerin bu değerlendirmelerini sınıf seviyesine göre yaptığı ve ortaokul öğrencilerinin ilkokul öğrencilerine göre daha fazla argo kullandığı yönünde düşünceleri olduğu belirlenmiştir. Görüşmeye katılan öğretmenler bu soruyla ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

“Okulların bulunduğu mahallelere göre kullanım oranı değişse de , son yıllarda argo kullanımının arttığını görmekteyiz. Hatta argo kullanımı o kadar yaygınlaşmıştır ki öğrenciler bunun yanlış bir davranış olduğunun bile farkında değildir. Toplum olarak argoyu bir nevi içselleştirmişiz.”

“Şu an çok yaygın olmasa da kaygı verici bir düzeye doğru gitmektedir.”

“8. Sınıflarda argo kullanımı öğrencilerin ergenlik dönemlerinden dolayı üst seviyededir. Diğer alt sınıflarda fazla argo kelimeler kullanılmamaktadır.”

“Bulduğumuz mahalle şartlarını düşünecek olursak 2. Sınıf öğrencilerinin bilmesi gerekenin çok üstünde bir argo kelime kullanımı vardır.”

“Argo kullanımı ilkokullarda az olsa da ortaokullarda bu oran gittikçe artmaktadır.”

Damla ve Diblen (2012), “Argo Dil Kullanımının Okul Türüne ve Cinsiyete Göre Değişimi Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme” başlıklı araştırmalarında son birkaç yıldır, özellikle kültürel etkileşimin fazla olduğu büyük şehirlerde, zaman zaman alışık olmadığımız tabirlere rastlamakta olduğuna ve öğrencilerin yoğun olarak kullandıkları bu tabirlerin günlük dilin bir parçası haline geldiğine dikkat çekmişlerdir.

S.2. “Argo kullanımına yönelik görüşleriniz nelerdir?” sorusuna verilen cevaplarda görüşmeye katılan bütün öğretmenlerin argo kullanımının doğru olmadığı yönünde cevaplar verdiği görülmüştür. Ancak bunun sadece okulca önüne geçilmesinin mümkün olamayacağı, aile ve sosyal çevrenin bu konuda çok etkili olduğu belirtilmiştir. Görüşmeye katılan öğretmenlerin, argo kullanımını öğrencilere yakıştırmadığı, eğitim seviyesi yüksek olan ailelerin çocuklarının daha az argo kullandığı, kendini ifade edemeyen öğrencilerin argoya başvurduğu yönündeki görüşleri belirlenmiştir. Görüşmeye katılan öğretmenler bu soruyla ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

“Argo kullanımının bir an önce sonlandırılması veya azaltılması gerekmektedir. Türkçemize büyük zarar veriyor. Çocuklar arasındaki etkili iletişimi engelliyor. Çocukların antisosyal olmalarına neden oluyor.”

“Argo kullanım maalesef öğrenciler arasında yaygınlaşmakta ve daha kötüsü normal bir şey gibi algılanmaktadır. Argo kullanımı tabana yayıldığı için maalesef engellenmesi bence artık çok zordur.”

“Önlem alınmazsa dilimize büyük zararı olur, Türkçemiz defarmasyona uğrar.”

“Kesinlikle hoşgörülmemektedir. Özellikle eğitim kurumlarında öğrenciler tarafından kullanılmasını yanlış buluyorum.”

“Argo kullanımına hayatın her safhasında karşıyım. Argo kullanımı dersin ve okul yaşantısının ciddiyetini bozar, basitleştirir ve seviyesizleştirir.”

“Argo kelimesinin literatürdeki anlamına bakıldığında belirli bir meslek grubundaki insanların kendi aralarında kullandıkları özel kullanım kavramları olarak görülmektedir. Okullarda argo kullanımı ise bu kullanım dışındadır. Daha çok hakaret etmek, karşı tarafı üzme vb. maksatlarla kullanılmaktadır.”

“Temelde, toplumun genel olarak aşağı tabakasında kullanılan argo, hemen her ülkede, okumuş, yetişmiş kişiler arasında da tutunabilmekte, ayrıca bunlar arasında argonun değişik türleri de bulunmaktadır. Artist argosu, hırsız argosu, öğrenci argosu, asker argosu, umumhane argosu, şoför argosu, kalaycı argosu hatta bilgin argosuna da rastlanmaktadır.” (Damla ve Diblem, 2012).

S.3. “Argo kullanımı sınıf yönetimini etkilemekte midir?” sorusuna verilen cevaplarda görüşmeye katılan bütün öğretmenlerin, argo kullanımının sınıf yönetimini olumsuz yönde etkilediği cevabını verdiği görülmüştür. Bazı öğrencilerin öğretmenin bulunduğu ortamda, ders esnasında argo kelimeleri kullanmamaya özen gösterdiği ancak bazılarının bu konuda rahat davrandığı belirtilmiştir; bunun sonucu olarak da ortaya çıkan gülüşmeler ve dikkat dağılımı dersi olumsuz yönde etkilediği, otoritenin sağlanmasının güçleştiği belirtilmiştir. Görüşmeye katılan öğretmenler bu soruyla ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

“ Sınıf içerisinde öğrenciden öğrenciye argo kullanımı diğer öğrenciler tarafından gülüşme sebebi olabilmekte ve dersi olumsuz etkilemektedir.”

“ Argo kelimeler hakaret içerikli olduğu için öğrenciler arasında tartışmaya sebep olmakta bu da sınıf yönetimini zorlaştırmaktadır.”

“ Argo kullanımı sınıf yönetimini olumsuz etkilemektedir. Çünkü sürekli öğrenciler arasında çatışmalara sebep olmaktadır.”

“ Argo kullanımı sınıf yönetimini düşünülenenden daha fazla etkilemektedir. Argo kelimeler ders konularından daha hızlı bir şekilde öğrenime dönüşmektedir. Bu da sınıf içi disiplini sağlamada çok zorluk çıkarmaktadır. Bir ayda kazandırılan bir davranış bir saniyede kaybolabilmektedir.”

“ Argo kullanımı sınıf yönetimini elbette etkilemektedir. Argo kullanımını alışkanlık haline getirmiş bir sınıfı yönetmek daha güç olacaktır.”

“ Çocuklar ev veya mahalle ortamlarında ne tür konuşuyorlarsa okulda da aynı şekilde konuşmayı sürdürmektedirler. Hatta sınıfta kibar konuşan öğrenciler dalga konusu olabilir.”

“İstenmeyen davranış ve bununla başa çıkma sınıf yönetiminin önemli boyutlarından birisini oluşturmaktadır. Öğrenciler istenmeyen davranışlar yaptığında öğretmenin planladığı öğretim etkinliklerini gerçekleştirmesi ve öğrencilerin etkili bir şekilde öğrenmesi engellenmektedir. Sınıfta istenmeyen davranış yapan öğrenciler öğretmenlerin daha çok dikkatini çekmekte (Finn, Paunazzo ve Voelkl, 1995) ve öğretmenler uygun olmayan sosyal davranışın yönetiminde uygun olmayan akademik davranışın yönetimine göre daha çok zaman harcamaktadırlar.” (Wheldall ve Merrett, 1988; Rosen, Taylor, O’Leary ve Sanderson, 1990).

Nitelikli eğitim ve öğretim ortamları oluşturmak etkili bir okul ve sınıf yönetimine bağlanabildiği gibi, etkili bir okul ve sınıf yönetimi de öğretmenlerde sınıf yönetimi becerilerinin bulunmasına bağlanabilir. Bu nedenle, eğitimin kalitesi büyük ölçüde, sınıf yönetiminin kalitesine bağlıdır (Harris, 1991; Demirel, 2005; Şentürk, & Oral, 2008). Sınıf yönetimi; içinde öğrenmenin gerçekleştiği bir çevrenin oluşturulabilmesi için gerekli olanak ve süreçlerin, öğrenme düzeninin, ortamının ve kurallarının sağlanarak devam ettirilmesidir (Brophy, 1983; Brophy, 1988). Öğretmen öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını karşılama yanısıra, sınıf yönetimi görevini de yerine getirmektedir. Ayrıca öğretmen, eğitim süreçlerinin düzenlenmesinden ve yürütülmesinden sorumludur (Wragg, 1993; Aydın, 1994).

S.4. “Argo kullanımına aile, sosyo-ekonomik yapının etkisi var mıdır?” sorusuna verilen cevaplarda görüşmeye katılan çoğu öğretmenin, olumlu cevap verdiği görülmüştür. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan ailelerin çocuklarında argo kullanımının daha çok olduğu düşünülmektedir. Çünkü ailelerin çocuğun eğitimine önem vermediği, daha öncelikli sorunların varlığı çocuk eğitimini ikinci plana attığı; buna bağlı olarak da çocuğun kullandığı kelimelere dikkat edilmediği belirtilmiştir. Ancak bunların yanında sosyo-ekonomik düzeyi düşük olmasına rağmen çocuklarının eğitimine önem veren, dolayısıyla argo kullanmayan çocuklar yetiştiren ailelerin varlığı da görüşmeye katılan bazı öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Görüşmeye katılan öğretmenler bu soruyla ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

“Argo kullanımına aile, sosyo-ekonomik yapının etkisi vardır. Aile içi iletişimde argo kullanılması öğrenciye negatif örnek olmaktadır. Sosyo-ekonomik düzeyin düşük olması

ise aile içi ve toplum içi tartışmaları tetiklemekte, öğrenciler bu tartışmalarda argo kullanımına şahit olmaktadır.”

“Genel olarak sosyo-ekonomik düzey düştükçe argo kullanımı artmaktadır. Ancak argo kullanımının en önemli etkeni ailenin ahlaki değerlere verdiği önemle ilgilidir.”

“Argo kullanımına aile, sosyo-ekonomik yapının etkisi vardır. Özellikle eğitim seviyesi düşük ailelerde, bireyler argo kullanımına özendirilmektedir. Bunun bir güç gösterisi olduğu görülmektedir.”

“Argo kullanımına aile, sosyo-ekonomik yapının etkisi vardır. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan ailenin bu konudaki hassasiyeti düşük olduğundan, daha doğrusu ekonomi öncelik olduğundan bu konu arka planda kalmakta ve aile bu konudaki gerekli önlemi almamaktadır.”

“Argo kullanımına aile, sosyo-ekonomik yapının etkisi vardır. Çocuklar maalesef aileden yetişmeden gelmektedir. Çocukları yetiştiren televizyon ve internettir. Hal böyl olunca sonuç kaçınılmaz. Sosyo-ekonomik yapısı iyi, aile terbiyesi küçükken almış, anne-babanın kontrolünde yetişen çocuklarda nispeten daha az argo kullanım görülmektedir.”

“Ailenin yaşadığı ev, mahalle ve hatta şehrin bile argo kullanımında etkisi büyüktür.”

“Çocuklar yetiştiği ortama göre şekil alır. Ekonomik yapının çok tesiri olduğu düşünülse de aynı sosyo-ekonomik çevreden gelip toplumsal davranışları oldukça düzgün çocuklar da vardır. Genelleme yapmak doğru olmaz.”

“Hiç şüphesiz ki aile ve çevre öğrenci üzerinde doğrudan etkilidir.”

Aile içerisinde yanlış yapılan, çocuğun yanında küfürlü ve argo konuşmayı alışkanlık haline getirmek. Bu tabiki çocuk için kötü bir örnek ve model olacaktır. Bir diğer yanlış hareket de bu olumsuz durumu ödüllendirip bilmeden de olsa kalıcı hale getirmektir ki bu daha da kötü bir durumdur. Açıklayacak olursak. Mesela kimi aileler vardır ki çocuk yeni konuşmaya başladığı bazı kelimeleri çok iyi çıkaramadığı zamanlarda eğlenmek ve kendilerini tatmin etmek için çocukların bu durumlarıyla eğlenmek isterler. Bilmezler ki

bu durum çocukluğun en önemli dönemlerinden biri olan dil gelişim dönemini olumsuz etkileyecek.. Örneğin çocuğa anlamını bilmemesini fırsat bilerek bazı küfürler ve argo sözcükler söylettirilir. Çocuk bunu güzel söylese de eksik söylese de söylettirenlerin çok hoşuna gider, gülerler, alkışlarlar. Bu durum böyle devam eder. Ve bunu gören çocuk argo konuştuğunda etrafındaki insanların gülmelerinden onaylayıcı tavırlarından dolayı yaptığı bu davranışın güzel bir davranış olduğunu öğrenir ve farkında olmadan bu olumsuz davranışı pekiştirilmiş olur. Evet bu iki olumsuz durum da çocukların argo konuşmalarının artmasına neden olur. Aileler bu konularda kendilerine ve çocuklarına dikkat etmeli ve bu kötü davranışları çocuklarının yanında yapmamalarına özen göstermelidir.

S.5. “Argo kelimelerden en çok hangileri kullanılmaktadır?” sorusuna verilen cevaplara bakıldığında argo kelimeler ile küfür ayırt edilememektedir.

Ülkemizde "argo" ve "küfür" kavramları çoğu zaman birbirine karıştırılmış, neredeyse eş değer tutulmuştur. Argo kavramı gereği gibi tanınmadığından, özellikle "kültür argosu" ile "genel argo" kavramları, bu gibi anlayışlar yaygınlık kazanmıştır. Bu alanda ilk çalışmayı yapan Fikri, bazı argo sözleri "ahlaka mugayirdir" düşüncesiyle eserine almamıştır. (Fikri, 1307) Hatta, argoyla ilgili yazılı literatürdeki tanımlamalarda bile bu anlayışın izlerini bulmak mümkündür: "Önce özellikle Fransız dili filolojisinde, sonra kapsamı genişletilmek suretiyle de genel dilcilikte, Türkolojide ve başka kollarda, dilin tabakalanması bahsinde kullanılan bir terim. Eskiden önce esnafın, sonra da dilenci, serseri, külhanbeyi, hırsız, kaçakçı ve genel olarak şerir takımının kendi yaşayış tarzı isteğine uyarak, etrafındakilerin anlayamayacağı şekilde ve kendi aralarında konuştuğu aşağılık bir özel ve gizli dil." (İnönü Ansiklopedisi) Kamus-ı Türki, argo kelimesine yer vermemiştir. Yabancı kaynaklarda da argonun şöhreti iyi değildir: “argot: özel bir grup veya sınıf tarafından kullanılan, hırsızların gizli dili gibi, özelleştirilmiş söz varlığı.” (Macmillan Dictionary, 1986) Türkçe Sözlük, argoyu biraz daha olumlu ifadelerle tanımlamıştır: "1. Kullanılan ortak dilden ayrı olarak aynı meslek veya topluluktaki insanların kullandığı özel dil veya söz dağarcığı." Ferit Devellioğlu'nun(1980) tanımı da yumuşak ifadelidir: "... sosyal bir toplumun malı olan argo, özel diller (langues speciales) zümresindedir; genel dilin kelimelerine bazı özellikler vermek ve özel kelimeler katmakla meydana gelmiştir. Özel diller ise, genel dilden ayrılarak, küçük

sosyal gruplara bağılı kimseler arasında, az çok gizli düşüncelerin anlatılmasına yarayan ve canlı dillerin ortak mihrakı üstünde gelişen dillerdir."

Argo, toplumdaki sosyal grupların kendi aralarındaki iletişimini ve grup dinamiğini güçlendirmek amacıyla dilin kendi imkânlarını kullanıp kelimelere yan ve mecaz anlamlar yükleyerek ya da yabancı kökenli kelimelerden istifade etmek suretiyle oluşturdukları, gizlilik esasına dayalı özel bir dildir. Argonun kullanım bulduğu alanlardan biri de okul ortamıdır. Okul bağlamında öğrenci argosu "Derse giriş ve çıkış ziliyle ilgili argolar, ders araç gereçleriyle ilgili argo, okuldaki çeşitli yer ve kurullarla ilgili argolar, derse çalışma, dersi anlama ve anlatma durumuyla ilgili argolar, okulda yapılan sözlü ve yazılı sınavlarla ilgili argolar, derslerden alınan notlarla ilgili argolar, dersten kalma ve sınıf tekrarıyla ilgili argolar, okuldan kaçma, okula gitmeme durumuyla ilgili argolar, okuldan atılma durumuyla ilgili argolar, öğretmenin çeşitli vasıflarıyla ilgili argolar, öğrencinin yaş durumuyla ilgili argo ve öğrencinin fizikî yapısıyla ilgili argo" şeklinde 12 başlık altında toplanmıştır (Güngör, 2006).

S.6. "Öğrencileriniz argo kullanıyorsa çözüm olarak ne yapıyorsunuz?" sorusuna verilen cevaplarda görüşmeye katılan bütün öğretmenlerin uyarıda bulunduğu yönünde cevaplar verdiği görülmüştür. Ancak bu uyarıların yeterli olmadığı, bunun aileden düzeltilmeye başlanması gerektiği cevaplarda yer almaktadır. Aksi durumda uyarıların etkili olmadığı belirtilmiştir. Görüşmeye katılan bazı öğretmenlerin cevaplarında, argo kelime kullanan öğrencilerin sevdiği oyunlardan ya da etkinliklerden mahrum bırakılarak cezalandırıldığı da bulunmaktadır. Görüşmeye katılan öğretmenler bu soruyla ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

"Argo kullanan öğrencileri cezalandırmak amacıyla çok sevdiği oyunlara almıyorum."

"Aile ve çevrenin öncelikle bu konuda uyarılması gerekiyor."

"Argo kelime kullanmamalarına yönelik teşvik adına, sınıftaki naif öğrencilerin olumlu davranışlarını ön plana çıkararak ödüllendiriyorum, onure ediyorum ki argo kelime kullanan öğrenciye örnek olsun."

"Uyarıyorum. Ahlaki ve dini açıdan sakıncaları hakkında bilgilendiriyorum."

“Öğrenciye bunun neden kötü bir şey olduğunu anlatıyorum. Velisiyle konuşuyorum.”

“Empati yaptırmaya çalışıyorum. Kendine söylenmesini istemediği bir şeyi başkasına da söylememesi gerektiğini anlatıyorum.”

Ders kitaplarının her türlü argo kelimededen arındırılması gerekir. İnsanların öğrenme süreçlerinden birinin “model olarak öğrenme” olduğu düşünüldüğünde; anne, baba, öğretmenlerin bu tür kelimeleri kullanmaktan kaçınmaları gerekir. Yazılı ve görsel medya mümkün olduğu kadar argo kelimelere yer vermemelidir. Argo dil kullanımının Türkçemize büyük zarar verdiği düşünüldüğünde, bu konuyla ilgili özellikle eğitim kurumlarında bilgilendirici çalışmalar yapılmalıdır. Eğitim kurumlarında “argo dile hayır!” temalı kampanyalar düzenlenmelidir. Sık kullanılan argo sözcüklerin yerine alternatif sözcüklerin üretilmesi gerekir. Eğitim kurumlarında argo dil kullanan öğrencilerin bu tür davranışları pekiştirilmemelidir. Aileler, cep telefonu, internet kullanan çocuklarının bu tür haberleşme araçlarında argo kelimeler kullanmamalarına özen göstermeli ve tedbirler almalıdırlar. Örneğin, aile paketi, çocuk paketi gibi internet bağlantılarında filtreleme uygulamasına gidilmelidir (Damla ve Diblen, 2012).

S.7. “Öğrencilerin argo kullanma sıklığı cinsiyetine ve yaşına göre değişmekte midir?” sorusuna verilen cevaplarda görüşmeye katılan bütün öğretmenlerin olumlu yanıt verdiği görülmüştür. Argo kullanımının erkek öğrencilerde daha fazla olduğu belirtilmekle beraber günümüzde artık kız öğrencilerin de oldukça fazla argo kelime kullandığı da cevaplar arasında yer almaktadır. Ayrıca yaşın da argo kullanım üzerine etkisinin olduğu belirtilmiştir. Yaş ilerledikçe argo kullanımının arttığı bu nedenle ilkokul öğrencilerine oranla ortaokul öğrencilerinde argo kullanımının daha çok olduğu gözlemlenmiştir. Görüşmeye katılan öğretmenler bu soruyla ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

“Argo kullanımı erkekler arasında daha yaygındır. Ataerkil bir toplum olmanın sonucu olduğunu düşünüyorum. Evde babalar daha çok kullandığı için erkek çocuklar onları örnek alarak argo kullanmaya başlamaktadır. Yaş büyüdükçe de argo kullanımı ve argo kelimelerin çeşitliliği artmaktadır.”

“Erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha çok argo kelime kullanmaktadır. 11-15 yaş arası çocuklarda argo kullanımı küçük yaştaki çocuklara oranla daha fazladır. Lise seviyesinde de bu oranın arttığını tahmin etmekteyim.”

“Argo kullanımı yaş ilerledikçe artmaktadır. Ancak cinsiyete göre değişkenlik gösterdiğini düşünmüyorum.”

“Argo kullanımı ortaokul seviyesindeki öğrencilerde daha fazladır. Erkek öğrencilerin daha fazla kullandığı düşünülse de son zamanlarda kız öğrencilerin de argo kelimeleri sıkça kullandığını gözlemlemekteyim.”

“Argo kullanımı daha çok erkek çocuklar arasında yaygındır ve bu durum yaşa paralel olarak ilerlemektedir. Kız öğrencilerde argo kullanımı daha azdır ancak son zamanlarda kız öğrencilerin de argo kullandığına şahit olmuştum.”

“Argo kullanımı cinsiyete ve yaşa göre değişmektedir. Ergenlik çağına giren çocuklar kendilerini kabul ettirmek amacıyla argo kelimeler kullanmaktadır.”

“Argo kullanımı çoğunlukla ortaokul düzeyindeki erkek öğrencilerde görülmektedir. Kız öğrencilerde de orta düzeyde görülmektedir.”

“Argo kullanımı yaşa ve cinsiyete göre değişmektedir. Çocuk çevreyle ne kadar çok iletişim halinde olursa o kadar çok argo kelimeler öğrenmektedir. Buna bağlı olarak da yaş büyüdükçe argo kullanımı sıklığı da artmaktadır.”

Argonun cinsiyete bağlı kullanımına gelince ister kadın olsun isterse erkek, genellikle insanlar toplum baskısı nedeniyle açık saçık konuşmaktan uzak durmakta ve bu konuda bir oto denetim geliştirmektedir. Argonun kullanımı hoş karşılanmayabilir. İnsanlar argonun sertlik derecesine göre kullandıkları zaman tepki ve uyarı ile karşılaşabilirler. Argonun sertliği de insanların oluşturdukları gruplara göre değişebilir. Kimi zaman küfretmek kadar ağır karşılanır ya da o argo, gizleme işlevini yitirdiğinden algılamada artık bir sövgüdür. Argo kullanımı konusunda erkeklerin daha rahat olduğu genel bir kanıdır. Ancak bu rahatlığın daha çok kendi hem cinslerinin bulunduğu grupta ortaya çıktığını söylemek de yanlış olmaz. Kadınlarda ise argo kullanımının erkeklerle göre daha büyük bir ayıp sayıldığı söylenmektedir. Argo ve alan argosundan ayrılarak genel

dile kaba sözler topluluğu olarak yerleşen sövğu kullanımı toplum tarafından güç ve otorite ile bir tutulmaktadır. Bu yüzden de çoğu toplumda erkin sembolü olan erkeğin argo kullanımı genellikle sıradan bir şeymiş gibi algılanır ve hatta bazen desteklenir. Toplumun beklentisi kadının argo, özellikle cinsel gönderimleri açık olan sövğu sözcükleri kullanmamasına yöneliktir. Bu beklentinin çoğu zaman gerçekleşmediği görülmektedir. Bunun en bol örneği ise kırsal kesimde mevcuttur. Birçok kırsal kesimde kadınlar argoyu sıradan görmekte ve kullanmaktadır. Eğitimli kesim tarafından bu hala hoş karşılanmamaktadır ve “kaba” olarak tasvir edilmektedir (Kocaer 2006). Aslında, argonun, kaba olarak algılanmasına neden olan bir etken de argoyla birlikte kullanılan beden dili olabilir. Belirtilmesi gereken bir diğer nokta da argonun; baş kaldırı, isyan, karşı söylem, yabancılaşma, dışlanmışlık gibi kavramların göstergesi olması ve buna koşut basit bir dilsel şifreleme olarak kabul edilmesinin en etkili işlevlerini gözden kaçırmaya neden olacağıdır (Kocaer, 2006).

Günümüzde, eğitimli gençliğe mensup kız grupları tarafından argo ve küfrün “özenti” şeklinde giderek artan kullanımı ve bunların gündelik dillerinin bir parçası haline gelmesi, kendilerini toplumda “güçlü” ve “özgür” kişiler olarak göstermek istemelerinin bir sonucu olarak düşünülebilir (Damla ve Diblen, 2012).

S.8. “Öğrencilerin argo kullanmasının akademik başarı ile arasında bir orantı var mıdır?” sorusuna verilen cevaplarda görüşmeye katılan öğretmenlerden çoğu olumlu cevap verirken az bir kısmı olumsuz cevap vermiştir. Çoğunluk tarafından, akademik başarısı yüksek öğrencilerin argo kelimeleri daha az kullandığı düşünülmektedir. Akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin, kendilerini bu yönde ifade edebildikleri ve okuma oranları yüksek olduğu için argo kelime kullanmadığı; ancak akademik başarısı düşük olan öğrenciler sınıf içinde dikkat çekebilmek ve kendini gösterebilmek için argo kelimelere başvurduğu görüşmeye katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Görüşmeye katılan öğretmenler bu soruyla ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

“Argo kullanımı ile akademik başarı arasında orantı vardır. Akademik başarısı yüksek bir öğrenci kendini ifade edebilmek için ihtiyaç duyduğu kelime hazinesine sahiptir; çünkü okuma oranları yüksektir. Bu nedenle bu öğrenciler argo kelime kullanma gereği duymamaktadır.”

“Bence argo kullanımının akademik başarıyla arasında bir orantı yoktur. Çünkü, çok başarılı öğrencilerin de bazen argo kullandıklarını gözlemleyebiliyoruz.”

“Genelde akademik başarısı düşük olan öğrencilerde argo kelime kullanımı görülmektedir.”

“Argo kullanımı, akademik başarı ile değil çevreyle ilgilidir.”

“Bir öğrencinin argo kelimeleri kullanması aileden aldığı eğitimle ilgilidir. Bazen başarılı öğrencilerin de argo kelimeler kullandığı görülmüştür.”

“Akademik başarısı yüksek olan öğrencilerde argo kullanımının daha az olduğu kesin ama direkt bir orantı kuramayız.”

“Öğrencilerin akademik başarısı arttıkça argo kullanımının azaldığı görülmektedir. Argo kullanımı ders başarısı veya sportif faaliyetlerdeki başarısı düşük olan öğrencilerde daha fazla görülmektedir. Başarı gösteremeyen öğrenciler, argo kullanarak kendilerini toplumda fark ettirmeye çalışmaktadır.”

“Yeteri kadar kitap okumayan bir öğrenci yorum yapma, eleştirme gibi becerilere sahip olamıyor;bu nedenle kendini argo kelimelerle ifade edebiliyor.”

“Evet, akademik başarı öğrenciyi mutlu edip, sınıf içinde dikkat çekmesini sağladığı için argo kullanımını azaltmaktadır. Akademik başarısı düşük öğrenciler ise sınıf içinde varlığını ve dikkat çekmeyi argo kelimelerle göstermeye çalışmaktadır.”

“Evet, akademik başarı ile argo kullanımı arasında orantı vardır. Akademik başarısı yükseldikçe kişinin kullandığı dile daha hassas davranması ve seçilmiş ifadeler tercih etmesi elzem bir olaydır.”

S.9. “Öğrencileri argo kullanmaya iten faktörler nelerdir?” sorusuna verilen cevaplarda görüşmeye katılan bütün öğretmenlerin aile ve çevre olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Öğrencilerin argo kullanan anne ya da babayı örnek aldığı ve akranlarından da argo kelimeler öğrenebileceği görüşmeye katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Ayrıca okumayan, kelime dağarcığı dar olan öğrencilerin

kendilerini ifade edebilmek ya da karşıdakini rencide edebilmek için de argo kelimelere başvurduğu verilen cevaplar arasındadır. Günümüz çocuklarında argo konuşan kişilere karşı özentili duyulduğu da görüşmeye katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Bunların yanında televizyonun ve sosyal medyanın da argo kullanımı konusunda öğrencileri olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Görüşmeye katılan öğretmenler bu soruyla ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

“Öğrencileri argo kullanmaya iten faktörlerden biri özentili olabilir. Öğrencilerin kelime dağarcığı dar olduğu için sinirli zamanlarında kendilerini ifade edebilmek için argo kelimelere başvururlar.”

“İnsan yaratılışında iyi olmak yattığı kadar saldırganlık, zarar verme eylemleri de vardır. Bu özellikler için de bulunulan çevreye göre belirginlik kazanır. Ortam şiddet ağırlıklı, düzensiz, eğitim düzeyi düşük bir ortam ise gerek fiziki gerekse sözlü şiddet ve hakaretlere maruz kalınabilir. Bunun sonucunda da yansıtma psikolojisi ile öğrenciler karşılaştıkları sorunları şiddet ve argo kullanarak çözüm yoluna giderler.”

“Öğrencileri argo kullanımına iten faktörler şunlardır: olumsuz örnek teşkil eden aile içi konuşmalar, arkadaş ortamında varlığını göstermeye çalışma, olumsuz örnekler içeren sosyal medya takipleri, sosyo-ekonomik düzey yetersizliği.”

“Argo kullanımında çevresel faktörler ön plandadır. Monoton ifadelerin dışında argo kullanımı daha çekici görünmektedir.”

“Öğrencileri argo kullanımına iten faktörler şunlardır: ailesel faktörler, televizyon programları, yaşlılarından duyduğu kelimeler(akran eğitimi), argo kelimeler kullandığında çevresinin takdir etmesi.”

“Argo kullanımının tamamen aileden kaynaklandığını düşünüyorum. Konuşmayı, ahlaki ve ilk erdem davranışları ailede öğrendiğinden dolayı, eğer argo kullanan bir aileyse çocuklar için de argo kullanmak normal karşılanmaktadır.”

“Öğrencileri argo kullanmaya iten faktörler özentili ve kendini yüceltme hissidir.”

“Öğrenciler argo kelimelerle konuşunca çevrelerinde daha saygın olacaklarını düşünüyorlar.”

“Çevre, öğrencilerin argo kullanımında en önemli faktördür. Televizyon da bu konuda etkili. ‘Oğlum bak git!’ ifadesi bir dönem oldukça fazla kullanılmıştır ve bunun kaynağı televizyondur.”

“Öğrencileri argo kullanmaya iten en önemli faktör kesinlikle çevredir. Kendini tam olarak ifade edemeyen öğrenciler bir arkadaşından gördüğü davranışın doğru olduğunu kabul edip bunu kendisi için de davranışa dönüştürmektedir.”

Öğrencilik, bireyin hayatındaki önemli evrelerden biridir. Beş altı yaşlarında başlar kimileri için yaşam boyu devam eder. İlk ve ortaöğretim öğrenciliği ise üniversite öğrenciliğinden biraz daha farklıdır. Öğrenci günün önemli bir bölümünü, ailesinden çok, okul ortamı içerisinde arkadaşları ve öğretmenleriyle geçirir. Belli bir mekânda, çoğunlukla kapalı bir alanda, belli kurallar çerçevesinde geçen süre içerisinde öğrenciden hem ders hem de davranış açısından öğrenciliğin gerektirdiği sorumlulukları sergilemesi beklenir. Öğrenci ise içinde bulunduğu yaş döneminin de etkisiyle kendisine çizilen sınırları zorlayarak sıradanlaşan öğrencilik yaşamına hareket getirmek, renk katmak ister. Öğrenci argosunun ortaya çıkışında kapalı alanda arkadaş grubuyla geçirilen uzun zamanın ve ders, sınav gibi alışlagelmiş hususlara öğrenci penceresinden renk katma çabasının ve otoriteye isyan düşüncesinin etken olduğu söylenebilir (Güngör, 2006).

Aile içerisinde yanlış yapılan hal ve hareketlerden birincisi çocuğa kötü örnek olmaktır. Yani çocuğun yanında küfürlü ve argo konuşmayı alışkanlık haline getirmek. Bu tabiki çocuk için kötü bir örnek ve model olacaktır. Bir diğer yanlış hareket de bu olumsuz durumu ödüllendirip bilmeden de olsa kalıcı hale getirmektir ki bu daha da kötü bir durumdur. Açıklayacak olursak. Mesela kimi aileler vardır ki çocuk yeni konuşmaya başladığı bazı kelimeleri çok iyi çıkaramadığı zamanlarda eğlenmek ve kendilerini tatmin etmek için çocukların bu durumlarıyla eğlenmek isterler. Bilmezler ki bu durum çocukluğun en önemli dönemlerinden biri olan dil gelişim dönemini olumsuz etkileyecektir. Örneğin çocuğa anlamını bilmemesini fırsat bilerek bazı küfürler ve argo sözcükler söylettirilir. Çocuk bunu güzel söylese de eksik söylese de söylettirenlerin

çok hoşuna gider, gülerler, alkışlarlar. Bu durum böyle devam eder ve bunu gören çocuk argo konuştuğunda etrafındaki insanların gülmelerinden onaylayıcı tavırlarından dolayı yaptığı bu davranışın güzel bir davranış olduğunu öğrenir ve farkında olmadan bu olumsuz davranışı pekiştirilmiş olur. Evet bu iki olumsuz durum da çocukların argo konuşmalarının artmasına neden olur. Aileler bu konularda kendilerine ve çocuklarına dikkat etmeli ve bu kötü davranışları çocuklarının yanında yapmamalarına özen göstermelidir (Kocaer, 2006).

S.10. Sizce öğrencilerinizin eğitim seviyeleri arttıkça argo kullanma oranları değişecek midir?” sorusuna görüşmeye katılan öğretmenlerin, eğitim seviyesi arttıkça argo kullanımının azalacağı yönünde cevaplar verdiği görülmüştür. Eğitim seviyesinin artması öğrencileri daha bilinçli hale getireceği ve argo kullanmanın doğru olmadığı anlaşılacağı için argo kullanımının azalacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin lise seviyesinde içinde bulunduğu çevreden etkileneceği için argo kullanımının devam edebileceği ancak üniversite eğitim alan öğrencilerin daha bilinçli olacağı ve argo kullanmamaya özen göstereceği belirtilmiştir. Ancak bunların yanında argo kullanımının aileye bağlı olduğunu, dolayısıyla ailenin bu konudaki düşüncesi ve sosyal çevre değişmediği sürece argo kullanımı da değişmeyecektir diye düşünen öğretmenler de mevcuttur. Görüşmeye katılan öğretmenler bu soruyla ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

“Argo kullanımında daha çok yetişme tarzı ve aile ortamı etkili olduğu için, eğitim seviyesinin yükselmesi argo kullanımını değiştirmeyecektir.”

“Sadece eğitim seviyesi argo kullanımını değiştirmekte yeterli olmayacaktır. Her açıdan dikkat edilirse, tüm sosyal çevresi düzelirse argo kullanımı değişebilir.”

“Bence eğitim seviyesi arttıkça argo kullanımının yanlış bir davranış olduğu anlaşılacak ve argo kullanımı azalacaktır.”

“Lise seviyesine gelen öğrencilerin argo kullanımı artabilir ama üniversite eğitii alan öğrencilerin argo kullanımı azalacaktır.”

“Evet, eğitim seviyesi arttıkça argo kullanımı azabilir ama; tamamen ortadan kalkmamaktadır.”

“Eğer eğitim seviyeleri artar, sosyo ekonomik olarak iyileşir ve yaşadığı çevreyi değiştirirse argo kullanımı azalacaktır. Özellikle kitap okuma oranı artarsa argoya ihtiyaç duyulmayacaktır.”

“Eğitim seviyesinin artması argo kullanımını elbette değiştirecektir. Eğitim seviyesinin sadece nicelik olarak artması söz konusu ise bunun argo kullanımını azaltacağını düşünmüyorum. Şöyleki çevremizde nice lisans hatta yüksek lisans mezunları var ki argo kullanımlarının bir hayli fazla olduğunu görmekteyiz. Sonuç olarak öğrencilerimiz hangi seviyede olurlarsa olsunlar bir etik sorun olan argo kullanımının olumsuzluklarını anlatmalı, doğurabileceği sorunları sezdirmeli ve kullanımının bitirilmesi sağlanmalıdır.”

“Şüphesiz ki değişecektir. Sonuçta argo kelimeler büyük bir oranda çevreden öğrenilmektedir. Gittiği okula göre değişecektir. Bir meslek lisesi ile fen lisesini karşılaştıracak olursak çok net bir şekilde görebiliriz.”

“Öğretimden ziyade eğitim üzerine odaklanır, aile için rehberlik çalışmalarına ağırlık verilirse değişim gözlenebilir.”

“Eğitim seviyeleri arttıkça argo kullanımı da artacaktır. Argo kelimeler kültürel davranışların bir parçasıdır. Toplumsal ortamda özellikle erkeklerin olduğu ortamda çok sık kullanılmaktadır. Argo sadece küfür olarak değil espri ve kendini ifadenin en yerel anlatımıdır.”

Günümüzde genellikle düz liselerinde, meslek liselerinde dili argo kullanan öğrenciler mevcuttur diye düşünülür. Ancak seviyesi ve sosyal statüsü yüksek okullarda da argo dil kullanımı vardır ve kültürü etkiler. Argo dil kullanımı ile öğrencinin akademik başarısı arasında bir ilişki vardır. (Damla ve Diblen, 2012)

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ

Bu araştırmada ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin argo kullanımı ve sınıf yönetimine etkisine yönelik öğretmen görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla yapılan görüşmelerle şu sonuçlara ulaşılmıştır.

- 1- Görüşme soruları ilkokul ve ortaokul öğretmenlerine uygulanmıştır.
- 2- Görüşmeye katılan öğretmenlerin çoğu erkektir.
- 3- Örneklem dahilindeki ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin argo kullandıkları tespit edilmiştir. Görüşmeye katılan öğretmenler bu değerlendirmesinin sınıf seviyesine göre yapmıştır. Küçük yaş grubu olan ilkokul öğrencilerinde argo kullanımının daha azdır. Öğrenciler ortaokul yaşına gelince daha fazla argo kullanmakta ve bunu sınıf ortamına yansıtmaktadır.
- 4- Argo kullanımının, görüşmeye katılan öğretmenler olumsuz bir davranış olduğunu düşünmektedir. Bu durumun düzeltilmesi için okul ve aile işbirliği içinde olmalıdır. Ancak bu durumda argo kullanımı engellenebilir. Sosyo ekonomik düzeyi yüksek ailelerin bulunduğu ortamlarda argo kullanımı daha azdır. Çevreden etkilenen öğrencinin içinde bulunduğu sosyo ekonomik düzey argo kullanımını çok etkilemektedir.
- 5- Argo kullanımı sınıf yönetimini olumsuz yönde etkilemektedir. Görüşmeye katılan öğretmenler sınıf ortamında argo kullanımı olduğunda uyarıda bulunulduğunu

belirtmiştir. Bunu sonucu olarak da ortaya çıkan gülüşmeler ve dikkat dağılımı dersin akışını bozmaktadır.

6- Argo kullanımında aile ve sosyo ekonomik yapının etkisi oldukça yüksektir. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan ailelerin çocuklarında argo kullanımının daha çok olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrenciler kullandığı argo kelimeleri ailesinden ya da sosyal çevresinden öğrenmektedir. Ancak bu konuda hassas davranan ailelerin varlığı da belirtilmiştir. Ailenin hassas davranışı çocuğun argo kullanımını azaltmaktadır.

7- Görüşmeye katılan öğretmenlerin çoğunluğu argonun bir küfür olduğunu düşünmektedir. Bu nedenle argo kullanımını doğru bulmamaktadır. Buna bağlı olarak da argo kullanımının dili kullanım şekillerini olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir.

8- Argo kelime kullanan öğrencilere çözüm olmak amacıyla uyarıda bulunulmaktadır. Ancak sözlü uyarının yeterli olmadığı düşünülmektedir. Uyarının yanında öğrencileri sevdiği etkiliklerden mahrum bırakmak da argo kullanımının önüne geçmek için kullanılan bir yoldur. Ayrıca argo sadece okuldaki arkadaş çevresinden değil aile ve sosyal çevreden öğrenildiği için okuldaki argo kullanımını düzeltme çabaları yetersiz kalmaktadır. Öncelikle ailenin bu konuda bilgilendirilmesi ve düzeltmeye aileden başlanması gerekmektedir. Öğrenciler argo kelimeleri teknolojik aletler (televizyon internet vb.) yoluyla da öğrenebilmektedir. Bunun için ailelerin dikkatli olması gerekmektedir. Çocuklarının teknolojiden nasıl yararlandığını takip etmelidirler.

9- Öğrencilerin argo kullanımı cinsiyetine ve yaşına göre değişmektedir. Erkek öğrenciler kız öğrencilere oranla daha çok argo kelime kullanmaktadır. Bunun nedeni de ailede babaların argo kelime kullanmasıdır. Ancak son zamanlarda kız öğrencilerin de argo kelime kullanma oranları oldukça artmıştır.

10- Öğrencilerin yaş grubuna argo kullanımı değişmektedir. Küçük yaşta ilkökul öğrencilerinin çok fazla argo kelime kullanmadığı yaşları ilerledikçe argo kullanımının arttığı belirlenmiştir. Bu nedenle ilkökul öğrencilerine oranla ortaokul öğrencilerinin daha fazla argo kelime kullandığı belirtilmiştir. Öğrencilerin lise eğitimi yaşına geldilerinde argo kullanımının daha da artacağı düşünülmektedir.

11- Görüşmeye katılan öğretmenlerin çoğu, argo kullanımının akademik başarıyla arasında bir bağlantı olduğunu düşünmektedir. Akademik başarısı yeterli düzeyde olan öğrencilerin argo kullanmadıkları; ancak akademik başarı açısından kendini gösteremeyen öğrencilerin argo kullanarak kendini ifade ettikleri belirlenmiştir. Bir bakıma öğrenciler için argo kullanmak dikkat çekmenin, kendini ifade etmenin etkili bir yoludur. Ayrıca kitap okuma oranı yüksek olan öğrencilerde argo kullanımını az olduğu gözlemlenmiştir. Çünkü kitap okuyan öğrencinin kelime hazinesi de geniştir. Ancak kitap okumayan öğrenci kendini ifade edebilmek için argo kelimelere başvurmaktadır.

12- Öğrencileri argo kullanmaya iten en önemli faktörlerin aile ve sosyal çevre olduğu belirlenmiştir. Çocuklar argo kullanan aile bireylerini ve akranlarını örnek almaktadır. Bunun yanında kitap okumamak da öğrencileri argo kullanmaya itmektedir. Televizyon ve sosyal medyanın da öğrencilere argo kelimeler öğrettiği belirlenmiştir. Bütün bunlar dilimizi bozmaktadır.

13- Öğrencilerin eğitim seviyesi arttıkça argo kullanımının azalacağı belirlenmiştir. Bunun yanında sosyal çevrenin değişmemesi durumunda argo kullanımının az da olsa devam edebileceği belirlenmiştir.

5.2. ÖNERİLER

Elde edilen bulgular ışığında araştırmanın problemine ve amacına hizmet etmek üzere aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

- 1- Ders kitaplarının her türlü argo kelimededen arındırılması gerekir.
- 2- İnsanların öğrenme süreçlerinden birinin “model alarak öğrenme” olduğu düşünüldüğünde; anne, baba, öğretmenlerin bu tür kelimeleri kullanmaktan kaçınmaları gerekir.
- 3- Yazılı ve görsel medya mümkün olduğu kadar argo kelimelere yer vermemelidir.
- 4- Televizyon dizilerinin reyting uğruna kullandıkları argo dil, terk edilmelidir.

- 5- Argo dil kullanımının Türkçemize büyük zarar verdiği düşünülündüğünde, bu konuyla ilgili özellikle eğitim kurumlarında bilgilendirici çalışmalar yapılmalıdır.
- 6- Eğitim kurumlarında “argo dile hayır!” temalı kampanyalar düzenlenmelidir.
- 7- Sık kullanılan argo sözcüklerin yerine alternatif sözcüklerin üretilmesi gerekir.
- 8- Eğitim kurumlarında argo dil kullanan öğrencilerin bu tür davranışları pekiştirilmemelidir.
- 9- Aileler, cep telefonu, internet kullanan çocuklarının bu tür haberleşme araçlarında argo kelimeler kullanmamalarına özen göstermeli ve tedbirler almalıdırlar.

KAYNAKÇA

- Açıkalin, A., Yavuzer, H., Yavuzer, N., & Selçuk, Z. (2001). *Ortak Paydayı Bulmak: Çocuklarımız İçin Eğitim Sohbetleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Açıkgöz, K. Ü. (1998). *Etkili Öğrenme ve Öğretme*. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.
- Ağaoğlu, E. (2001). *Sınıf Yönetimiyle İlgili Genel Olgular*. Z. Kaya (Ed.), Sınıf yönetimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akar, A. (2014). "Türk Sözlükbiliminde Tanımsız Bir Alan: Sövgü Sözleri". *Dil Araştırmaları*, 14, 27-33.
- Aksan, D. (1990). *Her Yönüyle Dil*. Ankara: TDK Yayınları.
- Aksan, D. (1995). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: TDK.
- Aktunç, H. (1998). *Büyük Argo Sözlüğü (Tanıklarıyla)*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Alp, R. (2006). "Kolej Öğrencileri Arasında Oluşan Jargon Üzerine Bir İnceleme", *Milli Folklor*, 71, 6-10.
- Altun, S. A. (2001). *Kaos ve Yönetim. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 7, 451-469.
- Arslan, M. (2004). *Argo Kitabı*, Kitabevi Yayınları, İstanbul.
- Arslanoğlu, R. (1998). *Kent, kimlik ve küreselleşme*. Bursa: Asa Kitabevi.
- Ataünal, A. (2000). *Öğretmenlik mesleğine giriş veya nasıl bir insan?* 20 Mayıs, Eğitim, Kültür ve Sosyal Dayanışma Vakfı Yayını, 3, 151- 152.
- Atıcı, M. (2000). *İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Yetkinlik Beklentisi Rolünün İngiltere ve Türkiye' de Seçilen Bir Araştırma Grubu Üzerinde İncelenmesi*.
- Avcı, N., Ersoy, Ö. ve Turla, A. (2006). *Çocuklar için erken uyarıcı çevre*. (2. Baskı).

- Aydın, H. (2006). “G.O.R.A. Filmindeki Argo ve Küfür Kullanımının Mizahi İşlevi”, *Milli Folklor*, 71, 90-92.
- Aydın, M. (1993). *Çağdaş Eğitim Denetimi*. Ankara: Pegem Yayın.
- Aydın, M. (1994). *Eğitim Yönetimi* (4. baskı). Ankara: Hatipoğlu Yayınevi.
- Aygün, A. (2006). Kod-Yazar Bir “Sitesahibi”: Ersan Özer, *Milli Folklor*, 71, 11-15.
- Balcı, A. (1989). “Eğitimsel Araştırmanın Eğitimsel Sorunların Çözümüne Uygulanması”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 22.
- Başar, H. (2001). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Batram, A. (1999). *Karmaşıklıkta yol almak* (Z. Dicleli, Çev.). İstanbul: Türk Henkel Dergisi Yayınları.
- Bingölçe, F. (2005). *Asker Argosu Sözlüğü*, Alt Üst Yayınları, Ankara.
- Brophy, J. E. (1983). Classroom organization and management. *The Elementary School Journal*, 83 (4), 265–285.
- Brophy, F. (1988). Educating teachers about managing classroom and students. *Teaching and Teacher Education*, 4 (1), 1-18.
- Burke, Peter – RoyPorter (2004). “‘Jargon’ Kavramı Hakkında (Çev.: Kerim Demirci)”, *Milli Folklor*, Cilt:8, 61, 185-186.
- Bursalıoğlu, Z. (1985). *Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Bursalıoğlu, Z. (1994). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Bursalıoğlu, Z. (1997). *Eğitim Yönetimi Teori ve Uygulamaları*. Ankara: Önder Matbaacılık.

- Büyüköztürk, Ş. (2006). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Ankara: Pegem-A Yayıncılık.
- Celep, C. (2002). *Sınıf Yönetimi ve Disiplini*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Corsan, D. (1984). “Eğitim Araştırması ve Popper’in Bilgi Kuramı” (S. Büyükdüvenci, Çev.) *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* 23(2), 599-613.
- Condon, John C. (2000). Kelimelerin Büyülü Dünyası-Anlambilim ve İletişim. (Çev: Murat Çiftkaya). İstanbul: İnsan Yayınları.
- Cramer, F. (1997). *Kaos ve Düzen, Sırat Köprüsündeki Hayat* (V. Atayman, Çev.). İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Çakır, H. ve Topçu, H. (2005). “Bir İletişim Dili Olarak İnternet”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 71-96.
- Çelik, V. (1997). *Eğitim Yönetiminde Kuramsal Gelişmeler. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3, 31-43.
- Çelik, V. (2002). *Okul Kültürü ve Yönetimi*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Çelik, V. (2002). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çifçi, M. (2006). “Argonun Niteliği ve Argoya Bakış Açımız”, *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, İzmir, Cilt: IV, 2, 297-301.
- Çobanoğlu, Ö. (2005). *BAL-TAM Türklük Bilgisi*, Prizren, 3, 232-237.
- Damla F. ve Diblen S. (2012). *Argo Dil Kullanımının Okul Türüne ve Cinsiyete Göre Değişimi Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme: Bursa Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Ocak*.
- Demirel, Ö. (2000). *Plandan uygulamaya öğretme sanat* (2. baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Devellioğlu, F. (1980). *Türk argosu*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

- Dundes, A. (2003). “Halk Kimdir” (Çev. Metin Ekici), *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar*, Milli Folklor Yayınları, Ankara, 1-30.
- Dundes, A. (2005). “Folklor Nedir”, *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar-2*, Geleneksel Yayınları, Ankara, 16-20.
- Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, 2006 © 2006 INASED
- Ekici, G. (2005). “Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Öz-Yeterlik İnançlarını Etkileyen Faktörler”. XIV. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Ekici, G. (2008). “Sınıf Yönetimi Dersinin Öğretmen Adaylarının Öğretmen Öz-Yeterlik Algı Düzeyine Etkisi”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 98–110.
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul. Alkım Yayınevi.
- Erden, M. (2001). *Sınıf Yönetimi*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Ergin, M. (1995). *Üniversiteler İçin Türk Dili*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Ersoylu, H. (2004). *Türk Argosu Üzerine İncelemeler*, L&M Yayınları, İstanbul.
- Ertürk, S. (1986). *Türkiye’de Bazı Eğitim Sorunları Üzerine Düşünceler*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Finn, J. D., Pannazzo, G. M. & Voelkl, K. E. (1995). *Disruptive and inattentive withdrawn behaviour and achievement among fourth grades*. The Elementary School Journal, 95 (5), 421-434.
- Gencan, T. N. (1966). *Dilbilgisi*. İstanbul: TDK Yayınları.
- Gleick, J. (1997). *Kaos* (F. Üçcan, Çev.) (5. baskı). İstanbul: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.

- Güngör, A.(2006). “Tabu – örtmece sözler üzerine”, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 29.
- Hacıoğlu, F. (1990). *Öğretmenlik Uygulaması Modeli*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Harris, R. ve Taylor, T. J. (2002). *Dil Bilimi Düşününde Dönüm Noktaları I*. (Çev: Eser E. Taylan ve Cem Taylan). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- İmer, K. (1990). *Toplum Dilbilimin Kimi Kavramlarına Kuramsal Bir Bakış ve Dil Türleri*. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/26/1029/12452.pdf> (erişim tarihi: 16.04.2014).
- İnal, K. (1996). *Eğitimde İdeolojik Boyut*. Ankara: Doruk Yayıncılık.
- İnci, H. (2000) “Hüseyin Rahmi Gürpınar’ın Romanlarında Külhanbeyi Tipi ve Argo”, *Türk Dili*, 588, 601-608. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Jespersen, O. (1922). *Language: Its Nature, Development and Origins*. London: Allen ve Unwin.
- Kaplan, M. (1992). *Kültür ve Dil*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Karadüz, A. "Dil Becerileri Ve Eleştirel Düşünme", *Turkish Studies*, vol.5, no.1567-1593, pp.1567-1593, 2010 Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kayaalp, İ. (2006). *İletişim ve dil* (2.Baskı). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Martinet, A. (1985). *İşlevsel genel dilbilim* (Çev: Berke Vardar).İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Kıran, Z. (2001). *Dilbilime Giriş* (yayına hazırlayan Ayşe Eziler Kıran). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kocaer, S. (2006). “Argo ve Toplumsal Cinsiyet”. *Millî Folklor (Uluslar arası Kültür Araştırmaları Dergisi)*, Sayı 71.

- Koç, A. (2002). *Argoda Kadın. Türk Kültüründe Argo* (editör: Emine Gürsoy-Naskali ve Gülden Sağol). Hollanda-Haarlem: Türkistan ve Azerbaycan Araştırma Merkezi Yayını.
- König, G. (1992). “Dil ve Cins: Kadın ve Erkeklerin Dil Kullanımı”. *Dilbilim Araştırmaları* 1992. Hitit Yayınevi, 26-36.
- König, G. (1991). Toplumdilbilim Açısından Dil ve Dil Türleri. *Dilbilim Araştırmaları* 1991. Hitit Yayınevi, 59-70.
- Kuş, E. (2003). Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri: Sosyal Bilimlerde Araştırma Teknikleri: Nicel mi; Nitel mi? Ankara: Arı Yayıncılık.
- Küçükahmet, L. (1993). *Öğretmen yetiştirme (Programları ve Uygulamaları)*. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Matbaası.
- Le Utley, Francis (2005). “Folklorun Tanımı”, *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar-2*, Geleneksel Yayınları, Ankara, 21-32.
- Mangır, M. (2011). *Osman Cemal Kaygılı'nın Söz Varlığında Argo*. TÜBAR-XXX (2011-Güz), 233-252.
- Metin, E. (2006). “Kent Folkloruna Bir Örnek: Doktor Folkloru”, *Milli Folklor*, 71, 34-38.
- Morgan, G. (1998). *Yönetim ve Örgüt Teorilerinde Metafor*. İstanbul: MESS Yayın.
- Onions, C. T., (1978). *The Oxford Dictionary of English Etymology*, Oxford, Oxford University Press.
- Oral, B. (2000). “Alan Dışından Mezun Olup Sınıf Öğretmenliğine Atanan Öğretmenlerim Sınıf Öğretmenliğindeki Durumlarının Değerlendirilmesi”, *Milli Eğitim, Sanat, Kültür Dergisi*, MEB Yayınları 3565, Süreli Yayınlar dizisi: 132, 148, 37-41. Ankara.

- Önem, E. (2011). “Bireysel Dil Kullanımını Etkileyen Etkenler”. *Dil Dergisi* (Sayı: 152). Ankara: TÖMER, 57-67.
- Özcan, Hüseyin (2004). *Bektâşî Fıkralarında Argo*, Gazi Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını (Abdurrahman Güzel’e Armağan), 1, s. 549-558. [http:// turkoloji.cu.edu.tr/ HALKBILIM/huseyin_ozcan_bektasi_fikralarinda_argo.pdf](http://turkoloji.cu.edu.tr/ HALKBILIM/huseyin_ozcan_bektasi_fikralarinda_argo.pdf)
- Özçalışkan, Ş. (1994). “Kadın ve Erkeklerin Küfür Kullanımı Üzerine”. *Dilbilim Araştırmaları*, Ankara: Hitit Yayıncılık.
- Özkan, N. (2002). “Gizli Dil Olarak Argonun Fonksiyonu Üzerine”. *Türk Kültüründe Argo*. Hollanda: Türkistan ve Azerbaycan Araştırma Merkezi Yayını, 23-30.
- Öztürk Dağabakan, F. (2012). “Toplumdilbilimsel Bir Kavram Olarak Kadın-Erkek Dil Ayrımına Türkçe ve Almanca Açısından Bir Yaklaşım”. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* (TAED) 47. Erzurum, 87-106.
- Rappaport, Roy A. (2003). *Ritüel* (Çev. Kürşat Korkmaz), Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar, Milli Folklor Yayınları, Ankara, 396-406.
- Rosen, L.A., Taylor, S.A., O’Leary, S.G. & Sanderson, W. (1990) A survey of classroom management practices. *Journal of School Psychology*. 28, 257-269.
- Saussure, F. (1998). *Genel Dilbilim Derleri* (çeviren: Berke Vardar). İstanbul: Multilingual.
- Sünbül, A. M. (2001). *Bir Meslek Olarak Öğretmenlik*. (edit. Özcan Demirel ve Zeki Kaya). Öğretmenlik mesleğine giriş. Ankara: Pegem-A Yayıncılık.
- Şentürk, H. & Oral, B. (2008). *Türkiye’de sınıf yönetimi ile ilgili yapılan bazı araştırmaların değerlendirilmesi*. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 26, 1-26.

- Şimşek, B. (2006). *Kadınlararası Konuşma Sürecinde Toplumsal Cinsiyetin Dil Üzerinden Sergilenmesi*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, basılmamış yüksek lisans tezi.
- Şimşek, H. (1997). “Pozitivizm Ötesi Paradigmatik Dönüşüm ve Eğitim Yönetiminde Kuram ve Uygulamada Yeni Yaklaşımlar”. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3, 97- 109.
- Şiraliyev, M. Ş. (1967). *Azerbaycanda İşlenen Argolar*, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1966, TDK Yayınları, 127-141.
- Tannen, D. (2013). *Beni Hiç Anlamıyorsun! (Kadın-Erkek Konuşmaları)*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Taş, H. (2001). “Erzurum Ağzı ve Argo”, *Milli Folklor*, 50, 70-77.
- TDK: Türkçe Sözlük, *Türk Dil Kurumu*, <http://www.tdkterim.gov.tr/bts/>
- Tekışık, H. H. (1997). “Öğretmenler Günü ve Öğretmenlik Mesleğinin Durumu”. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 237, 1–2.
- Teknik Eğitim Fakültesi (TEF)*. (2006). Eğitim-Öğretim Rehberi. Ankara: Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Tanıtım ve Yayın Müdürlüğü.
- Terzioğlu, Öykü (2006). “Anonim Bir Halk Edebiyatı Ürünü Olarak Argo”, *Milli Folklor*, 71, 102-104.
- Toklu, M. O. (2003). *Dilbilime Giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Toprakçı, E. (1999). *Öğretmenlerin Okul Müdürlerinden Bekledikleri Tutum ve Davranışların Çağcıl Yönetim Kuramları Açısından Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Töremen, F. (2000). *Kaos Teorisi ve Eğitim Yöneticisinin Rolü*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 6, 203-219.

- Tunç, G. (2008). “Askerliğe İlişkin Argo İfadelerdeki Metaforik Yapı”, *Milli Folklor*, 78, 105-108.
- Tural, S.K. (1992). *Kültürel Kimlik Üzerine Düşünceler*, Kültür Bak. Yay., 1.bs., Ankara 1988; Ecdâd Yay., 2. bs., Ankara
- Türk Dil Kurumu (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK.
- Türnüklü, A.(1999). *İlkokullarda sınıf yönetimi*. 07.04.2005. [http:// www. yok. gov. tr/ egitim/ ogretmen/ tez_ozetleri/aturnuklu.html](http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/tez_ozetleri/aturnuklu.html).
- Türnüklü, A., Şahin, İ. & Öztürk, N. (2002). “İlköğretim Okullarında, Öğrenci, Öğretmen, Okul Yöneticisi ve Velilerin Çatışma Çözüm Stratejileri”. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 8 (32), 574–597.
- Tüzin, D. (2006). Argo ve Küfür Bağlamında Cinsel Eylemin Nesnesi Olarak “Kadın”, *Milli Folklor*, 71, 105-107.
- Üstünova, K. (2001). “Üniversite Öğrencilerinin Argoya Bakış-Argoda Kuşak Farkı”, *Türk Dili*, 594, 697-700.
- Wheldall, K. & Merrett, F. (1988). 'Which classroom behaviours do primary school teachers say they find most troublesome?'. *Educational Review*. 40, 13-27.
- Wragg, E. C. (1993). *Class management*. London: Routledge.
- Yalçın, S. K. ve Şengül M. (2007). Dilin İletişim Süreci İçerisindeki Rolü ve İşlevleri, *Turkish Studies -International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Academic Journal-*, 2 (2), 749-769.
- Yıldız, Nurgül (2002). *Askeri Okul Argosu, Türk Kültüründe Argo* (Ed. Emine Gürsoy Naskali – Gülden Sağol), Sota Yayınları, Haarlem, Hollanda. (Arslan, 2004: 309-327'den)

Yılmaz, M.,Köseğlü, P. Gerçek, C. ve Soran, H. (2004). “Yabancı Dilde Hazırlanan Bir Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeğinin Türkçe’ye Uyarlanması”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 260–267.

YÖK (1998a). *T.C. Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. Ankara.

YÖK (1998b). *Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi*. Ankara.

YÖK (2007). *Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri (1982- 2007) raporu*. Ankara.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı, Soyadı: Özgül ÇAYDAŞI

Uyruğu: Türkiye (TC)

Doğum Tarihi ve Yeri: 28.11.1985 KDZ/Ereğli

Medeni Durumu: Bekar

Tel: 505 916 49 55

e-mail: ozgul382009@hotmail.com

Yazışma Adresi: Selimiye Mahallesi Uçhisar Sokak Yavuz Selim Apartmanı No:16/10

Melikgazi/Kayseri

EĞİTİM

Derece Kurum Mezuniyet Tarihi

Yüksek Lisans: ERÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü 2016

Lisans: Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği 2006

Lise: Sümer Lisesi, Kayseri 2002

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl Kurum Görev

2013- Ambar Ortaokulu Melikgazi/Kayseri

2008-2013 Necdet Kahraman İmam Hatip Ortaokulu Seyhan/Adana

2006-2008 Tuzköy Ortaokulu Gülşehir/Nevşehir

YABANCI DİL

İngilizce